

principii

*Revista Studențească a Universității
din Oradea*

1 Martie

NR. 6 (MARTIE - APRILIE)
2013

SUMAR

EDITORIAL – <i>Prof. Dr. Anca Tomoioagă</i>	3
VALORI ȘI IDEALURI – <i>Prof. Univ. Dr. Florica Orțan</i>	4
EVENIMENTE – <i>Mihai Cionca</i>	5
SĂRBĂTORI. SINAXAR. – <i>Ovidiu Botiș</i>	8
FILE DE EVANGHELIE – <i>Sfântul Teofan Zăvorâtul</i>	9
PAȘTELE EVREIESC – <i>Andrei Bențe</i>	11
SUFERINȚĂ, PROVIDENȚĂ ȘI CRUCE LA SFÂNTUL IOAN GURĂ DE AUR – <i>Diac. asist. dr. Florin Toader Tomoioagă</i>	12
ISTORIOGRAFIA BISERICII ROMÂNEȘTI DIN TRANSILVANIA – <i>Paul Țop</i>	15
PREACINSTIREA MAICII DOMNULUI – <i>Marius Coțe</i>	17
LITURGHIA CATEHUMENILOR – <i>Mihai Dem</i>	19
SFÂNTUL IOAN SCĂRARUL, MODEL DE URCARE SPRE DESĂVÂRȘIRE – <i>Daniel Iștoc</i>	21
TRADUCERI INEDITE DIN PĂRINȚII BISERICEȘTI – <i>Drd. Corneliu Clop</i>	22
ADOPTIA – <i>Ana-Maria Bartuș</i>	23
ACȚIUNI FILANTROPICE ALE PATRIARHIEI ROMÂNE – <i>Ioana Filipcic</i>	23
NATURA ȘI OMUL – <i>Maria Bronț</i>	26
ARTA - LABORATOR DE RESTRUCTURARE SOCIALĂ – <i>Cristina Costolaș</i>	28
NICOLAE GRIGORESCU – <i>Claudiu Tamaș</i>	30
POEZII.....	31
A FI PLĂCUT CELOR DIN JUR – <i>Paul Țop</i>	32
NOUA TEHNOLOGIE 3D – FĂRĂ OCHELARI – <i>Prof. Radu Nemeth</i>	33
BODIES – EXPOZIȚIA – <i>Adina Pop</i>	34
ȘTIAȚI CĂ? & MAREA PIRAMIDA DE LA GIZEH/GIZA – <i>Claudiu Tamaș</i>	35
TOTUL DESPRE VITAMINA C.....	38
ÎNȚELEPCIUNEA ÎNȚELEPTILOR – <i>Adrian Ferteș</i>	39
PASTORAȚIA BOLNAVILOR PSIHIK – <i>Mihai Cionca</i>	39
OBSESIA PARACLISERULUI – <i>Prof. Cristina Băran</i>	41
PAN/VICTORIA – <i>Claudiu Tamaș</i>	42
ANECDOTE – <i>Ioana Filipcic</i>	42
METANIER – <i>Mihai Dem</i>	44

Colectivul de Redacție

Redactor Șef: Țop Paul-Dan
Secretar de Redacție: Iștoc Daniel
Designer: Bronț Maria-Corina
Tehnoredactor: Tamaș Claudiu
Corectare: Dr. Tomoioagă Anca
Responsabil de număr: Filipcic Ioana

Responsabili pe secții sau domenii

Teologie Biblică - *Bențe Andrei*
Teologie Sistematică - *Ferteș Adrian*
Teologie Istorie și Gândire Creștină - *Țop Paul-Dan*
Teologie Aplicată - *Dem Mihai*
Patrologie și Literatură Post - Patristică- *Iștoc Daniel*
Asistență Socială - *Filipcic Ioana*
Spiritualitate - *Botiș Ovidiu Vlad*
Cultură - *Bronț Maria Corina*
Media - *Cionca Mihai*
Știință - *Tamaș Claudiu*
Umor - *Filipcic Ioana și Dem Mihai*
Diverse - *Țop Paul*

Referenți Științifici

Pr. Lect. Univ. Dr. Viorel-Cristian Popa - Facultatea de Teologie Ortodoxă „Episcop Dr. Vasile Coman”
Diac. Asistent Univ. Dr. Florin Toader Tomoioagă - Facultatea de Teologie Ortodoxă „Episcop Dr. Vasile Coman”
E-mail: revistaprincipii@yahoo.com

Colaboratori

Conf. univ. dr. Simona Trip-Prorector al Universității din Oradea
(Managementul Serviciilor Studentești și Sociale)
Prof. univ. dr. Florica Orțan - Director al Departamentului pentru Pregătirea și Perfecționarea Personalului Didactic din cadrul Universității din Oradea
Prof. univ. dr. Agneta Marcu – decan al Facultății de Arte din cadrul Universității din Oradea
Prof. univ. dr. Floare Chipea – decan al Facultății de Socio-Umane din cadrul Universității din Oradea
Prof. Radu Németh – Colegiul Tehnic „Constantin Brâncuși”, Oradea
Clop Corneliu – drd. al Facultății de Limbi și literaturi străine, secția Studii literare și culturale, Universitatea din București
Ana-Maria Bartuș – Facultatea de Drept și Științe Sociale, din cadrul Universității „1 Decembrie 1918”, Alba Iulia

<https://www.uoradea.ro/Principii>

Mini-ghid cultural de 8 Martie

Caracterul festiv al zilei de 8 martie [1] devine repede sterp, neasumat și neînțeles, dacă nu e prelungit de conștiințe în cultură. Literatura, mitologia, Scriptura descriu nu neapărat modele, cât mai ales, să zicem, modulații ale feminității, care odată relevate, identificate, cercetate, devin piloni în această incursiune în sensibilitatea feminină. Să le luăm pe rând.

Ficțiunea literară nu oferă în mod necesar șabloane, ci de cele mai multe ori (cu excepția literaturii realiste) particularizări, feminități exacerbate, problematice și problematizante. Sunt mii de astfel de personaje feminine, (de cele mai multe ori, de ce să n-o recunoaștem, create de autori-bărbați), care nu pot nicicum să fie efectiv modele de feminitate pentru că ele dezvoltă o anumită specificitate. Cele mai cunoscute, cum e tragica Anna Karenina, Madame Bovary cu autoiluzionarea ei [1], controversata Lolita, cruda Electra, personajele feminine românești, cele mai comune, studiate în liceu, Mara, mama avidă și ambițioasă, ingenua Otilia, exotica Maytrei, hipersenzoriala Zenobia, oricare nu poate deveni model în sine, pentru că dezvoltă anumite sensibilități particulare, contururi îngroșate, genialitate și hipertrofiere. Un blog actual de literatură, foarte aparte în felul lui, ([www. bookaholic.ro](http://www.bookaholic.ro)) chiar a propus cititorilor o astfel de selecție a personajelor feminine preferate, cu argumentările de rigoare. Personajele alese erau, de cele mai multe ori, speciale printr-un specific feminin, nu neapărat exemplar, ci mai degrabă spectaculos din punct de vedere literar.

Mitologia, atât de utilă în interpretarea literară, oferă însă mult mai mult, propune paradigme, cel puțin așa ar putea fi înțelese. Personaje mitologice feminine cum sunt Hera, Atena, Diana, Afrodita, dereligionizate complet în cultura literară și nu numai, pot simboliza pe rând tipuri de feminitate: Hera reprezintă feminitatea maternă, casnică, protectoare a gineceului; Atena – feminitatea înțeleaptă, intelectuală, dedicată frumosului artistic; Diana – feminitatea impulsivă, dinamică, glacială; Afrodita – feminitatea seducătoare, fertilă. Aceste patru configurații ale feminității pot fi, fără dubiu, unelte bune în caracterizarea personajelor literare, de exemplu, dar și în exercițiile de autocunoaștere. Nu pot fi totuși modele, pentru că modelul conjugă aspecte ale mai multor tipuri de feminitate.

Scriptura face mai mult și decât literatura, și decât mitologia, pentru că ea adună la un loc paradigme ale feminității, particularități ale ei, și modele, așa cum devin aceste femei biblice din perspectiva unei convingeri religioase asumate. Ruth care impresionează prin smerenia ei și Estera cu perspicacitatea și curajul cunoscut sunt personaje vechi-testamentare care demonstrează particularități feminine pozitive. Totuși, în raport cu celelalte personaje feminine nou-testamentare, par oarecum lipsite de adâncime. În relația cu Hristos, personajele feminine devin mult mai grele de sensuri, mult mai adânci, realmente transfigurate de perspectiva mântuirii, înglobând feminități paradigmatică nu atât *per se*, ci mai ales în raport cu o sensibilitate religioasă. Marta întruchiează feminitatea pragmatică, preocupată de gineceu și de gospodăreala zilelor; Maria, sora Martei, se plasează deasupra acestor preocupări

de gineceu, reprezentând feminitatea contemplativă; Maria Magdalena, pe de altă parte, reprezintă feminitatea convertită; Elisabeta, mama Sfântului Ioan Botezătorul, reprezintă maternitatea împlinită prin minune și voie dumnezeiască; Fecioara Maria, desigur, întrupează maternitatea absolută, puterea maternă de tip sacrificial, Modelul de maternitate în cultură. Este incomparabil modul în care această fecioară reușește prin credință să-și păstreze puterea în fața sacrificiului propriului copil și nemăsurata smerenie în fața voinței și victoriei Lui dumnezeiești.

Prof.dr. Anca Tomoioagă

Note:

[1] Bovarismul nu este o particularitate a feminității, ci a omenescului, în general.

VALORI ȘI IDEALURI

Una dintre principalele caracteristici ale omului este aspirația spre valori și idealuri; deși percepe lucid și se adaptează tot mai eficient realității fizice, orice ființă umană are capacitatea de a se desprinde de această realitate, căutând permanent o lume mai bună, dacă se poate perfectă, către care să se îndrepte chiar dacă este conștient că nu va ajunge niciodată la ea.

Ce sunt valorile și idealurile, aceste două coloane maiestruoase ale personalității și spiritualității?

Termenul de *valoare* este de origine greacă, mai precis provine din verbul *valere* = a avea putere. Într-adevăr, inițial, în vremurile de demult, valoarea a fost asociată cu puterea fizică, ce pe vremea aceea constituia cheia succesului în lupta pentru supraviețuire. Treptat însă, pe măsură ce omul devenea stăpânul lumii fizice, valoarea s-a asociat

tot mai mult cu elemente spirituale și morale. Încercând să definescă valoarea, Gheorghe Bunescu observă că acestea se intersectează cu aceea de calitate, importanță, de apreciere: conceptul de valoare reprezintă rezultatul “unei judecăți sociale la o recunoaștere și validare socială” (Gheorghe Bunescu, pag. 23, 1998). Același autor relevă natura psihoafectivă a valorii, faptul că judecățile de valoare nu de puține ori sunt ancorate în planul motivației și sensibilității; considerăm că este valoros ceea ce ne place, ceea ce corespunde dorințelor noastre, de unde rezultă deosebiri importante între oameni în ceea ce privește aspirațiile lor, pe baza cărora apar tensiuni și chiar conflicte. Dincolo de substratul ei emoțional, valoarea capătă conturul unei reprezentări sociale, care, în anumite condiții, este adevărat, poate degenera în fenomene de masă. În domeniul moralei, valorile se adaptează tradițiilor și obiceiurilor. Elementele culturale și îndeosebi cele religioase au favorizat metamorfozarea normelor în valori. Nu de puține ori transformarea valorilor în principii morale s-a datorat unor concepții filosofice și religioase. Cele mai multe sisteme morale s-au construit în jurul valorii de cinste. Dacă în această valoare primordială, în prim-plan apare elementul rațional de echilibrare a relațiilor dintre oameni, în bunătațe, o altă valoare fundamentală, sunt active elementele emoționale, în sensul că bunătața și generozitatea sunt opuse răului și violenței. Corelate cu cinstea și bunătața sunt dreptatea, respectul, principialitatea, corectitudinea și punctualitatea, toate acestea generând o constelație de repere spirituale, reprezentări mai mult sau mai puțin clare, dar spre care aspirăm neîncetat.

Filosofii au abordat valorile într-un mod asemănător conceptelor, încercând

să le definească și să le compare, să le subordoneze una alteia; s-a încercat în acest context să se deosebească valorile de idealuri, în sensul că acestea din urmă ar reprezenta fundamentul primelor, adică valorile se bazează pe idealuri, iar idealurile reprezentând imaginea absolutului, în apropierea divinității. Marele filosof german Emanuel Kant a încercat la mijlocul secolului al XIX-lea să construiască o structură rațională a valorilor, corelate idealurilor. Filosoful german a ajuns la concluzia că rădăcina valorilor și idealurilor este principiul că fiecare individ trebuie să se comporte în așa fel încât modul lui de comportare să fie adoptat ca normă universală, ceea ce se apropie de cugetările populare: „Ce ție nu-ți place, altuia nu-i face”, și de principiul lui Confucius „Poartă-te cu semenul tău așa cum dorești să se comporte el cu tine”.

Valorile s-au dovedit dependente nu numai de aspectele psihoemoționale, ci și de diverse repere și constrângeri social-politice. Nu de puține ori, tensiunile dintre valori și idealuri au fost responsabile de războaie și revoluții, au avut loc permanent tot felul de clasificări, restructurări și sedimentări. Am remarcat în acest context că „natura creștină și democratică a sistemelor europene s-a dovedit mai puternică și s-a impus în cea mai mare parte a continentului, în ultimele decenii ale secolului trecut.” (F. Orșan, 2006, pag. 20).

Tensiunile și contradicțiile dintre valori și idealuri pot fi soluționate într-o manieră mai simplă, radical, invocând divinitatea. Se constituie în acest spațiu o evoluție relativ paralelă între cultura fundamentală de valori și principii morale și religie, susținută de principiul divinității. Teodor M. Popescu afirmă în acest context că „religia îl afirmă pe

Dumnezeu și ne înalță către cer, cultura îl afirmă pe om și îl apleacă spre pământ.

Religia îl preamărește pe Dumnezeu, cultura îl preamărește pe om. Religia este transcendentă și teocentrică, cultura este relativă și antropocentrică”. (Teodor M. Popescu, 1996, pag. 219). Asemenea evoluții conduc spre o nouă așezare a valorilor și idealurilor, care se poate prezenta într-un plan vertical. Comentând raportul dintre religie, valori și idealuri, C. Cucoș ajunge la concluzia că biserica „este nu numai purtătoarea tradițiilor culturale, a cumulului spiritual sedimentat în timp, ci ea aduce în atenție și noul cultural, ceea ce este de ultimă oră în zonele cunoașterii (știință, tehnologie, artă, filozofie etc.). Mulți clerici sunt adevărate modele culturale și iradiază prin personalitatea lor bucurie și împlinire prin cultură. Competența lor culturală se difuzează în toate mediile, inclusiv în cele laice” (C. Cucoș, 1999, pag. 17).

Se poate aprecia astfel că principiile și ideile religioase îndeplinesc rolul unui veritabil far spiritual în înțelegerea sistemului de valori și idealuri, în orientarea aspirațiilor umane către perfecțiune și absolut.

*Prof. univ. dr. Florica Orșan
Director D.P.P.D. – Universitatea din
Oradea*

EVENIMENTE

Universitatea Oradea

Două țări, un scop, succes comun

Universitatea din Oradea prin Departamentul de Geografie, Turism și Amenajarea Teritoriului și Școala doctorală de Geografie din cadrul Facultății de Geografie, Turism și Sport,

a organizat în perioada 24.02.2013-01.03.2013 activități specifice Vizitei de Studiu prevăzute în cadrul proiectului Consorțiu transfrontalier pentru programe doctorale, HURO /1001/ 0184/ 2.3.1, cofinanțat de Uniunea Europeană prin FEDR, în cadrul Programului de Cooperare Transfrontalieră Ungaria-România 2007-2013 având ca director pe Prof. univ. dr. Alexandru Ilieș. Echipa orădeană de implementare a proiectului este formată din Conf. univ. dr. Dorina Camelia Ilieș, Lector univ. dr. Vasile Grama și dr. Cezar Morar, alături de doctoranzi ai Școlii doctorale.

Evenimentul a urmărit dezvoltarea programelor de studii doctorale în domeniul geografiei prin cooperare transfrontalieră dintre universitățile membre ale Consorțiului (Universitatea din Oradea și Universitatea de Vest din Timișoara de partea română și Universitatea din Debrecen, respectiv Universitatea din Szeged de partea maghiară).

Europa: Perspective și Provocări-Conferințe și prezentare de carte

Departamentul de Relații Internaționale și Studii Europene (Facultatea de Istorie, Relații Internaționale, Științe Politice și Științele Comunicării) și Institutul de Studii Euroregionale, Universitatea din Oradea, a organizat în data de 13 martie 2013, în Sala de conferințe a Bibliotecii Universității din Oradea, un eveniment circumscris tematicii Uniunii Europene și care va cuprinde două părți.

Prima parte a manifestării a fost dedicată prezentării a trei cărți:

- „*Modelul negociatorului (idiosincrazii în procesul decizional al politicii externe)*” – autor Melania-Gabriela Ciot, carte prezentată de Conf. univ. dr. Mircea Brie, Universitatea din Oradea;

- „*Procesul decizional la nivelul Consiliului UE (Comportamentul României)*” - autor Arabela Iris Șter, carte prezentată de Lect. univ. dr. Dorin Dolghi, Universitatea din Oradea;

- „*Spiritul european, azi*” – autor Vasile Pușcaș, carte prezentată de Lect. univ. dr. Mihai Maci, Universitatea din Oradea.

Partea a doua a evenimentului a fost dedicată conferinței cu titlul „*Europa: perspective și provocări*” – susținută de Prof. univ. dr. Vasile Pușcaș, Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca, ministru delegat, negociator șef al României cu Uniunea Europeană, între anii 2000 – 2004.

Patrihia Ortodoxă Română Ședința Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române

În ziua de 28 februarie 2013 a avut loc, la Reședința Patriarhală, ședința Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, sub președenția Prefericului Părinte Patriarh Daniel.

În cadrul ședinței Preasfințitul Părinte Ciprian, Episcop-vicar patriarhal a fost ales în scaunul vacant de Arhiepiscop al Buzăului și Vrancei. Ceremonia de întronizare va avea loc duminică 10 martie 2013, în Catedrala Arhiepiscopală din Buzău, după Sfânta Liturghie.

Tot în cadrul ședinței s-au luat și câteva hotărâri:

- Oficierea Tainei Botezului și a Tainei Cununii numai în bisericile parohiale cu respectarea rânduielilor liturgice pentru păstrarea sacralității și solemnității acestor Sfinte Taine;
- Sprijinirea de către parohii a familiilor defavorizate, cu venituri reduse, cu mulți copii, cu persoane bolnave sau a vârstnicilor cu venituri mici prin a nu le solicita acestora contribuții bănești pentru slujbele de înmormântare;

- Sărbătorirea Zilei Culturii Române (15 ianuarie) la Patriarhia Română și în toate eparhiile cu scopul evidențierii legăturii dintre cult și cultură, dintre Biserică și societate în viața poporului român;

- Înființarea *Asociației Naționale a Centrelor de Pelerinaj din Biserica Ortodoxă Română* pentru mai buna organizare a pelerinajelor cu scopul apărării și promovării activităților pastorale și misionare ale Bisericii.

Cursuri în cadrul Proiectului Forțe organizate de Centrul Național de Formare Continuă „Dumitru Stăniloae”

Primul curs „*Manager proiect*” constă într-un program de pregătire ce se desfășoară pe doua module, separate între ele (primul modul perioada 18-22 martie, modulul doi perioada 8-2 aprilie). Cursul este certificat de Autoritatea Națională pentru Certificare (ANC).

În perioada 8-10 Aprilie se organizează la București cursul de „*Managementul serviciilor social-filantropice*” pentru cei care doresc să inițieze servicii sociale sau acțiuni filantropice

Un alt curs important este cel de „Competențe sociale și civice/lucrul în echipă”, din acest program de pregătire a fost stabilită prima serie în perioada 2-5 aprilie la București. Acest curs le dă participanților prilejul de a dobândi competențe și abilități legate de lucrul eficient în echipă, coordonarea echipelor, abilități de comunicare și organizare. Numărul maxim de participanți este de 20 de persoane.

Pentru cursul „Managementul resurselor umane”, curs certificat ANC, persoanele interesate de participare vor completa chestionarul ce va fi pus la dispoziție pe site-ul Federației Filantropia, urmând a fi ulterior

contactați pentru stabilirea perioadelor de curs. Vor fi organizate maximum două cursuri, cu un număr de 20 de participanți pe serie.

Biserica Romano-Catolică

11 februarie Papa Benedict al XVI-lea (Joseph Ratzinger), în vârstă de 85 de ani, ales al 265-lea papă în aprilie 2005 succedându-l pe Ioan Paul al II-lea, creează surpriză, anunțându-și demisia, începând cu 28 februarie, o premieră în peste șapte secole. Motivul invocat: nu mai are „suficientă forță” să conducă Biserica Catolică din cauza „vârstei înaintate”.

13 februarie Ultima mare liturghie din bazilica Sfântul Petru. Benedict al XVI-lea denunță „loviturile aduse unității Bisericii” și „diviziunile din cadrul corpului bisericesc”.

25 februarie Vaticanul anunță că raportul de anchetă în cazul scurgerilor de documente confidentiale în anturajul lui Benedict al XVI-lea va fi transmis exclusiv viitorului papă.

28 februarie Benedict al XVI-lea promite „*supunere necondiționată*” succesorului său: „*Țineți-l pe Hristos în centrul vieților voastre*”, sfătuiește acesta în ultimul său tweet. Acesta se retrage la reședința de vară a papilor la Castelul Gandolfo, în sudul Romei, unde va locui timp de două luni. Ultimul mesaj papal: „*nu voi mai fi papă, ci doar un pelerin*”. Demisia sa intră în vigoare la ora 19:00 GMT (21:00, ora României). Contul său de Twitter este închis și Joseph Ratzinger devine „*Sanctitatea Sa Benedict al XVI-lea, papă emerit*”. Începe perioada numită „*Sede vacante*” (post vacant) în cursul căreia camerlengo, Tarcisio Bertone, este „*patronul*” interimar al Vaticanului.

12 martie Cei 115 cardinali intră în conclav pentru alegerea noului papă, în

secret absolut. Ușile Capelei Sixtine sunt închise cu cheia. Primul tur de scrutin: fum negru.

13 martie Al doilea și al treilea tur de scrutin: încă nu avem papă. 18:07 GMT (20:07, ora României), fum alb în urma celui de-al cincilea vot. Un papă este ales. 19:13 GMT (21:13, or României), „*Habemus papam*”, anunță cardinalul francez Jean-Louis Tauran de la balconul bazilicii Sfântul Petru, numele celui de-al 266-lea suveran pontif: arhiepiscopul de Buenos Aires, argentinianul Jorge Mario Bergoglio, în vârstă de 76 de ani, care devine Papa Francisc. Este vorba de primul papă din Americi și primul papă iezuit. „*Se pare că cardinalii au mers până la capătul lumii*”, declară acesta de la balconul bazilicii.

Mihai Cionca,
Facultatea de Teologie Ortodoxă
„Episcop Dr. Vasile Coman”,
Universitatea din Oradea

Sursa:

- 1) www.basilica.ro
- 2) <http://www.mediafax.ro/externe/cronologie-de-la-demisia-lui-benedict-al-xvi-lea-la-alegerea-papei-francisc-10666201>
- 3) https://media.uoradea.ro/Comunicate+de+presa&topicId=3&sort=publishDate_desc?offset=

SĂRBĂTORI/SINAXAR

Buna Vestire (25 martie)

În această sărbătoare, creștinii sărbătoresc vestea cea bună, pe care Fecioara Maria a primit-o de la arhanghelul Gavriil, acesta venind în cetatea Nazaret, i-a grăit ei: *Bucură-te, ceea ce ești plină de har, Domnul este cu tine! Iar aceea a răspuns: Cum va fi mie aceasta? Și el a zis: Duhul Sfânt va veni asupra ta și puterea Celui preainalt te va umbri. Iar Fecioara a grăit: Iată, roaba*

Domnului, fie mie după cuvântul tău. Și a luat în pântece pe Fiul și Cuvântul lui Dumnezeu.

Sfântul Mare Mucenic Gheorghe purtătorul de biruință (23 aprilie)

Măritul acesta și minunatul și vestitul mare mucenic Gheorghe a trăit în vremea împăratului Dioclețian, trăgându-se din Capadochia, de neam strălucit și luminat, din ceata ostașilor ce se chemau tribuni; iar când a fost să pătimească era la cinstea dregătoriei de comis.

Sfântul Gheorghe, mărturisind că este creștin, a fost aspru pedepsit de împărat, întâi l-au lovit în pântece cu o sulită. Apoi legându-l de o roată ținută cu fiare ascuțite, a fost pornită din sus spre o vale, i s-a rupt trupul în mai multe bucăți. După aceasta i-au încălțat picioarele cu încălțăminte de fier ce avea cuie și l-au silit să alerge. Și iarăși au pus de l-au bătut, fără de nici o milă, cu vine de bou uscate. Sfântului Gheorghe i s-a tăiat capul, și astfel și-a dat sufletul lui Dumnezeu.

Sfinții Ierarhi Ilie Iorest, Sava Brancovici și Simion Ștefan mitropoliții Transilvaniei (24 aprilie)

a) Sfântul Ierarh Ilie Iorest :

A depus eforturi intense pentru păstrarea credinței străbune, în fața tendinței de calvinizare și catolicizare a zonei, propovăduind prin sate și hirotonind preoți cucernici și învățați.

b) Sfântul Sava Brancovici

S-a dovedit un mare apărător al credinței ortodoxe și un devotat ierarh al Bisericii lui Hristos. A mărturisit cu mult curaj dreapta credință, a întărit unitatea românilor în jurul Bisericii Ortodoxe, a înălțat numeroase lăcașuri prin sate și orașe, pe țărani ardeleni, întărindu-i în credință și nădejde. De asemenea, a

reînnoit mitropolia și bisericile jefuite și stricate de răufăcători.

c) Sfântul Ierarh Simion Ștefan :

A fost un vestit cărturar al acelor vremuri, printre altele fiind traducător și editor al „*Noului Testament de la Bălgrad*” (1648). A fost unul dintre cei mai mari părinți duhovnicești români ai veacului al XVII-lea.

Sfinții 40 de Mucenici din Sevastia (9 martie)

Cei patruzeci de mucenici, deși erau de obârșie din diferite locuri, făceau parte din aceeași ceată ostășească. Datorită faptului că îl mărturiseau pe Hristos, au fost prinși și obligați să slujească idolilor. Refuzul acestora a atras asupra lor mari pedepse, au fost bătuți cu pietre, puși în mijlocul unui lac în timpul iernii, le-au fost zdrobite fluierile picioarelor, dar pentru dragostea către Hristos, au îndurat și au primit cunună mucenicească.

Sfântul Ierarh Calinic de la Cernica, episcopul Râmnicului (11 aprilie)

Acest fericit părinte Calinic s-a născut în orașul București, în ziua de 7 octombrie 1787, din părinți români, temători de Dumnezeu și a primit la Sfântul Botez numele de Constantin. La vârsta de 20 de ani, s-a dus la mănăstirea Cernica, primind numele de Calinic, a devenit diacon și preot. În această mănăstire a viețuit timp de 43 de ani, nevoindu-se zi și noapte, în post și rugăciune, în muncă și smerenie, în răbdare și dragoste. Iar în anul 1850 ajunge episcop al Râmnicului, unde a săvârșit mari fapte și a împlinit multe din lipsurile acestei eparhii.

*Ovidiu - Vlad Botiș
Facultatea de Teologie Ortodoxă
„Episcop Dr. Vasile Coman”,
Universitatea din Oradea*

Bibliografie:

1. *Mineiul pe Martie*, Ed. Reântregirea, Alba Iulia, 2001
2. *Mineiul pe Aprilie*, Ed. I.B.M.B.O.R., București, 1977
3. <http://www.calendar-ortodox.ro>

FILE DE EVANGHELIE

Duminica fiului risipitor [I Cor. 6,12-20; Le. 15,11-32]

Despre ce nu ne vorbește Duminica fiului risipitor! Vorbește și despre tihna și îndestularea din casa Tatălui Ceresc, și despre smintita noastră avântare de sub ocrotirea părintească spre o libertate neînfrănată, și despre îmbelșugarea moștenirii ce ne-a fost dată în ciuda nesupunerii noastre, și despre nechibzuita ei cheltuire pe toate nimicurile, și despre sărăcia cea mai de pe urmă la care am ajuns viețuind așa.

Dar mai vorbește și despre faptul că atunci când cineva se trezește și, venindu-și în sine, cugetă și hotărăște să se întoarcă la Tatăl Cel Mult Milostiv, îndată ce se întoarce este primit cu dragoste și repus în starea dintâi. Și cine nu va afla aici învățătură de folos? Dacă petreci în casa părintească, nu te arunca la libertate! Dacă ai fugit și risipești moștenirea, oprește-te cât mai degrabă. Dacă ai cheltuit totul și ai sărăcit, hotărăște-te cât mai degrabă să te întorci, și întoarce-te. Acolo te așteaptă toată îngăduința, dragostea și îndestularea de mai înainte. Ultimul pas este cel mai trebuincios, însă nu trebuie să te răsfeți prea mult în nădejdea lui. Totul este spus pe scurt și limpede. Vino-ți în fire, scoală-te și grăbește către Tatăl. Brațele Lui sunt deschise și gata să te primească.

Duminica lăsatului sec de carne
[I Cor. 8, 8-13; 9, 2; Mt. 25, 31-46]

Înfricoșata judecată!

Judecătorul vine pe nori, înconjurat de mulțime nenumărată de cerești și netrupești puteri. Trâmbețele dau glas în toate colțurile pământului și scoală pe cei morți. Cei înviați se îndreaptă cete-cete spre locul hotărât, spre scaunul Judecătorului, simțind deja, dinainte, care va fi hotărârea ce le va răsună în urechi: căci faptele fiecăruia apar scrise pe fruntea ființei lor și însuși felul cum vor arăta va fi pe potriva faptelor și obiceiurilor lor.

Despărțirea celor de-a stânga de cei de-a dreapta se va face de la sine. În cele din urmă totul este hotărât. O tăcere adâncă se înstăpânește, încă o clipă și se aude hotărârea din urmă a Judecătorului - unora: „veniți”, celorlalți: „*mergeți de la Mine*”. „*Miluiește-ne pe noi, Doamne, miluiește-ne pe noi! Fie mila Ta, Doamne, asupra noastră!*” - însă atunci va fi deja, prea târziu pentru a mai striga astfel. Acum trebuie să ne îngrijim a șterge din ființa noastră semnele de rea viețuire care sunt scrise în ea. Atunci, vom fi gata să vărsăm râuri de lacrimi pentru a ne spăla; dar asta nu va mai sluji la nimic. Să plângem acum, dacă nu cu râuri de lacrimi, măcar cu pârâiașe; dacă nu cu pârâiașe, măcar cu picături de ploaie; dacă nici măcar acestea nu se vor afla, să ne zdrobim cu inima și, mărturisindu-ne Domnului păcatele, să îl rugăm să ni le ierte, făgăduind să nu-L mai întristăm prin călcarea poruncilor Lui, și să plinim cu râvnă, după aceea, această făgăduință!

A patra duminică a Postului
(A Sfântului Ioan Scărarul)
[Evr. 6,13-20; Mc. 9,17-31]

În predica Sa despre fericiri, Domnul descrie inima vrednică de rai (Mt. 5,1-

12). În alcătuirea ei intră: smerenia, plânsul și zdrobirea inimii, blândețea și nemâniera, deplina iubire de dreptate, desăvârșita milostivire, curăția inimii, iubirea de pace și împăciuirea, răbdarea necazurilor, suferințelor îndurate pe nedrept și prigonirilor pentru credința și viața creștinească. Dorești raiul? N-ai decât să fii astfel și încă de aici vei pregusta din raiul în care ai să intri după moarte, ca moștenitor.

A cincea duminică a Postului
(A Cuvioasei Măria Egipteanca)
[Evr. 9,11-14; Mc. 10,32-45]

Păcătoasa, auzind că Mântuitorul se află în casa lui Simon, a mers acolo cu un vas de mir și, căzând la picioarele Domnului, a început să plângă și a spălat cu lacrimi picioarele Sale, apoi le-a șters cu părul capului său, le-a sărutat și le-a uns cu mir (Lc. 7, 36-39).

Ea nu a zis nimic, ci doar a făptuit, și prin faptele sale a arătat cea mai gingașă dragoste către Domnul. Pentru aceasta s-a și zis despre dânsa: „*lartă-se păcatele ei cele multe, pentru că mult a iubit*” (Lc. 7, 47).

O, de-am vorbi și noi mai puțin și am făptui mai mult, mărturisindu-ne prin fapte iubirea către Domnul! Vei zice: „*Dacă ar fi Domnul de față, aș fi și eu gata să fac totul pentru El*”.

El însă este aici, nevăzut ca Ipostas, însă văzut în toți creștinii, și mai cu seamă în cei nevoiași.

Unge pe Domnul Cel nevăzut cu rugăciunea iubitoare a minții și a inimii, iar pentru Cel văzut fă tot ce-ți stă în putință pentru cei aflați în nevoie, și va fi ca pentru Dumnezeu.

Sfântul Teofan Zăvorătu
(Tâlcuiri din Sfânta Scriptură)

PAȘTELE EVREIESC

Paștele evreiesc sau Pesach s-a celebrat pentru prima oară chiar în seara ce a precedat ieșirea din Egiptul în care evreii au fost robi timp de 430 de ani și se sărbătorea începând cu seara din data de 14 Nissan și dura 7 zile.

„În Vechiul Testament Paștele se numesc sărbătoarea Domnului sau chag layachve, ceea ce confirmă instituirea divină a Domnului în amintirea eliberării israeliților de sub robia egipteană. Termenul general de Paști derivă de la verbul pasach care se traduce prin a trece și ca substantiv indicând trecerea Domnului la miezul nopții, când îngerul morții a lovit pe cei întâi născuți ai Egiptului și i-a cruțat pe cei din Israel (Ieșirea 12, 23).”[1]

Unii au gasit o altă interpretare, netraditională, și mai târzie a termenului: Cuvântul „Pesach” poate fi despărțit în două cuvinte: Peh (gură) și Sach (a vorbi).

Pentru aceasta sărbătoare iudeii trebuiau să sacrifice un miel, cel mai sanatos, pe care îl pregăteau cu ierburi amare, care să le aducă aminte de amărăciunea zilelor de robie pe care evreii le-au petrecut în Egipt, unde au fost persecutați.[2]

Cu sângele mielului se ungeau pragul și ușorii ușii. Aceasta se făcea ca să le aducă aminte de porunca primită din Egipt.[3] Mielul sacrificat se punea la cuptor cu toate măruntaiele și fără ca să i se zdrobească vreun os. Acesta se consuma în noaptea de 14 Nissan cu azime și ierburi amare. Israelii erau îmbrăcați, aveau încinsă o cingătoare la mijloc, încălțăminte în picioare și un toiag în mână ca și cum ar fi gata de drum.[4] Înainte de ospăț, fiecare membru casei își spălau mâinile și picioarele, după care capul familiei

binecuvânta mâncărurile și băutura. Se consumau 4 pahare de vin.

Ceea ce rămânea neconsumat din mielul pascal nu era permis să se mănânce a doua zi, ci se ardea, iar cine se afla în călătorie ori era necurat putea sărbători Paștele după Legea mozaică, doar în luna următoare tot în ziua de 14 a lunii. (Numerii 9,10-11). Cel care refuza să țină această sărbătoare era exclus din comunitate prin lapidare (Numerii 9, 13).

După masa de Paști urma un dialog între tată și copii despre viața grea pe care au dus-o în Egipt și despre eliberarea din robie și se recita imnul mare, adică Psalmii 113-118.

A doua zi, evreii se adunau la sinagogă pentru a împlini toate rânduielile. Se citea cartea biblică Șir Hașrim adică cântarea cântărilor în întregime. În prima și ultima zi se impunea reținerea de la lucru, iar în celelalte zile după programul de la sinagogă puteau să se retragă fiecare la lucrul său.

Fiecare familie trebuia să ducă a doua zi de Paști câte un snop de orz la locașul Sfânt ca ofrandă pentru belșugul roadelor pământului. În toate cele 7 zile se consuma numai azimă, și își curățau casele și hainele să nu rămână urme de pâine dospită.[5]

În cele 7 zile se aduceau ca jertfă încă 2 viței, 1 berbec și 7 miei sănătoși, fără meteahnă, precum și un țap ca jertfă pentru păcat (Numerii 28, 19-22). În ziua a 7-a praznicul Paștilor se termina cu adunare sfântă (miqra qodheș) și repaus și era considerată încheierea sărbătorii Domnului (Deuteronomul 16,8).

Mielul este simbolul blândetii și curățeniei care îl închipuie pe Iisus Hristos, care s-a jertfit pentru mântuirea întregii umanități și pentru împăcarea acestora cu Dumnezeu.

Masa pascală prefigurează Sfânta Euharistie, prin care se asigură comuniunea cu Dumnezeu a celor ce au primit Taina Sfântului Botez. Pentru a nu pierde comuniunea cu Dumnezeu, rânduiala jertfei mielului pascal prevedea frigerea lui în întregime și nezdrobirea oaselor lui (Ieșirea 12, 46), precum nici soldații n-au zdrobit fluierile picioarelor Mântuitorului răstignit pe cruce (Ioan 19, 36).

Dacă în Vechiul testament, prin ospățul pascal se serba înfierea lui Israel de către Dumnezeu, iar prin nezdrobirea oaselor era simbolizată unitatea și integritatea poporului evreu în vederea păstrării unității cu Dumnezeu, în Noul Testament aceste preînchipuiri sunt aduse la realitate prin jertfa Mântuitorului de pe Golgota.[6]

Denumirea actuală a ceremoniei tradiționale a sărbătorii Paștelui este cea de *Seder*. Această ceremonie cuprinde recitarea Hagadei adică relatarea nașterii evreilor ca popor, explicarea ei, cântece, povestiri, consumarea celor 4 pahare de vin și a hreanului în loc de ierburi amare.

Revenind la mențiunile Vechiului Testament, Paștele a fost instituit de Dumnezeu în amintirea eliberării evreilor din robia egipteană și a alegerii sale ca popor al Domnului chemat la o viață liberă (Deuteronomul 16,1).

De aceea, în fiecare an, evreii mulțumesc lui Dumnezeu pentru viața cea nouă de care i-a învrednicit, și cu acest prilej, aduc ca jertfă un miel de un an al cărui sânge preînchipuie ștergerea păcatelor și împăcarea lor cu Dumnezeu.

Andrei-Gabriel Bențe
Facultatea de Teologie Ortodoxă
„Episcop Dr. Vasile Coman”,
Universitatea din Oradea

Note:

[1] Pr. prof. dr. Dumitru Abrudan, Pr. prof. dr. Emilian Cornițescu, *Arheologie biblică*, Ed. I.B.M.B.O.R., Sibiu, 2002, p. 291

[2] Pr. lect. univ. dr. Viorel-Cristian Popa, *Arheologie biblică*, Editura Universității din Oradea, Oradea, 2011, p. 95

[3] Idem

[4] Pr. prof. dr. Dumitru Abrudan, Pr. prof. dr. Emilian Cornițescu, op. cit., p. 291

[5] Pr. lect. univ. dr. Viorel-Cristian Popa, op. cit., p. 96

[6] Pr. prof. dr. Dumitru Abrudan, Pr. prof. dr. Emilian Cornițescu, op. cit., p. 294

SUFERINȚĂ, PROVIDENȚĂ ȘI CRUCE LA SFÂNTUL IOAN GURĂ DE AUR

Sfântul Ioan Gură de Aur abordează fragmentar raportul dintre suferință și providență în multe dintre omiliile sale. Însă, alături de scrisorile pe care le redactează în exil, el dedică acestei teme un scurt tratat[1], intitulat *Către cei scandalizați de fărâdelegile comise, de prigoana și risipirea poporului și a multor preoți; și despre Pronia și necuprinderea lui Dumnezeu*[2].

În cadrul acestui tratat, părintele antiohian răspunde unor întrebări clasice deja în epoca sa referitoare la semnificația suferinței umane în contextul providenței dumnezeiești. Din ce cauză este atât de flagrantă în această lume disproporția dintre merit și răsplată? Cum este posibilă afirmarea concomitentă a suferinței și a răului în lume, pe de o parte și a providenței divine, pe de altă parte? De ce permite Dumnezeu ca răul să se abată asupra Bisericii în ansamblul ei și asupra membrilor ei credincioși în particular? Care este rolul suferinței în viața creștină? Care este rostul rugăciunii în momente în care Dumnezeu pare a-l fi abandonat pe cel virtuos? Există vreo restabilire a balanței dintre bine și rău în

sensul răsplătirii binelui și pedepsirii răului?

Pentru Sfântul Ioan Hrisostom, nimic din ceea ce ține de realitatea contingentă a lumii nu scapă purtării de grijă a lui Dumnezeu. Chiar și atunci când experiența cotidiană pare a contrazice flagrant principiul de mai sus, conform marelui orator, Dumnezeu este suveranul vieții și al morții, care nu va permite ca dreptul suferind precum și păcătosul care provoacă nedreptate în jurul său să nu-și primească plata cuvenită. De cele mai multe ori, răsplata sau pedeapsa, ca urmare a faptelor săvârșite sunt date de către Dumnezeu chiar în viața aceasta. Atunci când aceasta nu se întâmplă în timpul vieții pământești, foarte multe persoane sunt scandalizate și ridică o mulțime de întrebări. Ca răspuns la nedumeririle lor, Sfântul Ioan invocă modul paradoxal în care Dumnezeu lucrează prin economia divină: încercările care se abat asupra celor drepti și uneori sfârșitul dureros al vieții lor pământești nu fac decât să le sporească virtuțile și să le înmulțească cununile răsplătirii cerești. Dimpotrivă, în cazul celor păcătoși, îndelunga răbdare a lui Dumnezeu are scopul de a-i întoarce de pe cărările fărâdelegii; în cazul în care e ignorată, aceștia își merită și mai mult pedepsele veșnice.

Sfântul Ioan vede lumea ca pe un imens câmp de antrenament și de exersare a puterilor sufletești ale omului. În cadrul acestui antrenament care vizează cucerirea Împărăției cerurilor, eșecul în plan pământesc este omologat cu izbânda cerească, neputința în plan trupesc cu forța sufletească.

Lumea nu are de altfel consistență adevărată. Ea, asemenea vieții umane, nu este decât „praf și fum” și adevăratul filozof, creștinul ca iubitor al adevăratei înțelepciuni, trebuie să distingă între ceea

ce e esențial și neesențial în viața sa. Esențială rămâne salvarea sufletului și dobândirea cât mai multor virtuți în confruntarea cu greutățile vieții. Neesențiale sunt pagubele materiale și trupești suferite, chiar dacă provoacă adeseori disperare în sufletul celui ce are parte de ele. Esențială este atitudinea de mulțumire la adresa lui Dumnezeu, evitarea acuzării Lui pentru relele trăite, menținerea răbdării și a credinței în dreapta răsplătire a lui Dumnezeu. Tot cel ce nu este răsplătit în această lume își va primi recompensa în veșnicie, ostenele de aici fiind neînsemnate față de mulțimea de daruri cerești pe care le va primi. Linia de demarcație dintre cel mântuit și cel osândit este dată de atitudinea în timpul suferinței: cel mântuit, prin puterea de a rămâne fidel lui Dumnezeu, este o ființă euharistică, iar prin încrederea în dobândirea bunurilor viitoare, este orientat eshatologic; dimpotrivă, cel osândit nu mai vede nimic dincolo de orizontul acestei lumi și prin urmare nu poate decât să se lepede de Dumnezeu în clipe de încercare, să blasfemieze.

Există în atitudinea credinciosului o noblețe sufletească pe care o subliniază în permanentă părintele antiohian. Credinciosul este văzătorul care percepe dincolo de lucrurile imediate și trăiește anticipat bucuria Împărăției, chiar și atunci când se află în mijlocul iadului încercărilor. Acesta nu simte disperarea nici măcar atunci când toate circumstanțele îi sunt potrivnice, nici măcar atunci când știe că acestea îl vor răpune. El cunoaște că adevărata moarte nu e cea biologică, ci cea spirituală și că prin moarte se strămută într-o lume mai bună. Deprimarea care o cuprinde pe diaconița Olimpiada la constatarea nelegiuirilor săvârșite asupra Sfântului Ioan Gură de Aur, asupra Bisericii în

ansamblul său și asupra ei personal este contraccarată prin apelul la modelele biblice de curaj în momente dificile. Exemplul lui Hristos și al apostolilor care prin jertfă cuceresc lumea, al lui Avraam și al lui Sarra, al lui Iosif, al celor trei tineri din Babilon, al lui Iov, al patriarhului Iosif, al lui Abel sau al împăratului David demonstrează că intervenția lui Dumnezeu răstoarnă legile firii și logica umană și în acest fel imposibilul devine posibil, de neînțelesul se instalează în viața umană și o înobilează.

Indiferent de duritatea încercărilor, personale sau colective, providența divină nu poate fi negată. Despre ea dă mărturie întreaga creație, ca Scriptură și revelație naturală precum și paginile revelate ale Scripturii în sens propriu. Începând cu imaginea cerului „desfășurat deasupra capului când ca un vâl curat și străveziu, când ca o pajiște smălțuită cu multe flori și arătându-și cununa”[3], până la cele mai umile creaturi ale lumii, albina, furnica sau greierele, toate elementele naturii mărturisesc despre realitatea providenței. Dacă omul obișnuit e incapabil să o vadă cu claritate, acest fapt se datorează pe de o parte limitelor gândirii umane, iar pe de altă parte, desfășurării providenței după principii enigmatice, știute doar de Dumnezeu și așadar apofatice. Apofatismul lui Dumnezeu, incapacitatea omului de a-L cuprinde în întregime se răsfrânge și asupra căilor Sale, asupra modului în care lucrează în această lume. Apofatismul lui Dumnezeu trimite la apofatismul providenței și invers.

În fața acestei realități, singura atitudine potrivită creștinului este starea de adorare mulțumitoare a lui Dumnezeu și așezarea sa în mâinile Domnului după cum lutul se abandonează în mâinile olarului. În cazul oamenilor, scopul

Olarului e de a scoate din mâinile Sale vasul cel mai de preț, plin de virtutea credinței, a răbdării, a iubirii și a speranței. Folosind o altă metaforă, Sfântul Ioan afirmă că așa cum cel bolnav nu protestează atunci când medicul îi prescrie un tratament dureros și leacuri amare, tot astfel cel providențiat trebuie să se încreadă în tratamentul pe care i-l aplică Doctorul ceresc. Chiar dacă unul din mădulare pierе, importantă este salvarea vieții spirituale și a celei biologice. Încrederea în Cel ce poartă de grijă lumii trebuie să fie totală, „fiindcă El nu proniază pur și simplu, ci o face îndrăgindu-ne [*eron*] și îndrăgindu-ne cu o dragoste nepătimașă [*erota apathe*], dar foarte fierbinte și foarte intensă, autentică, de nedestrămat și care nu poate fi stinsă” [4]. Simbolurile puternice ale acestei iubiri sunt iubirea „pe care o are un părinte pentru copii, o mamă pentru rodul pântecului ei, agricultorul pentru via sa, constructorul pentru meșteșugul său, mirele pentru mireasă, tânărul pentru o tânără”[5].

Prin asumarea suferinței ne asemănăm lui Hristos care prin Întrupare și Cruce a luat asupra Sa durerea umană. Contextul nașterii Sale este marcat de uciderea pruncilor de către Irod și de exilul familiei Sale pământești. „Iar îndelung-răbdătorul Dumnezeu a suportat o tragedie atât de insolentă, o curgere de sânge atât de mare; și deși putea s-o oprească a suportat-o, arătându-și printr-o înțelepciune negrăită atât de marea Sa îndelungă-răbdare”[6].

Asumarea suferinței se poate constata și în evenimentul Răstignirii lui Hristos. Dar chiar și Crucea, care manifestă cea mai profundă înțelepciune a proniciei divine a scandalizat pe mulți dintre contemporanii Mântuitorului. Dacă Crucea e slavă și cinste și cei ce se tulbură din pricina ei își ratează destinul spiritual, atunci

încercările diverse sunt și ele prilejuri de a dobândi slava și cinstea pentru cei ce le acceptă cu credință. Ceea ce din perspectivă umană e un eșec, Dumnezeu convertește în biruință.

Pentru Sfântul Ioan Hrisostom, suferințele și încercările sunt episoade pasagere în viața umană. Pentru a fi plăcut lui Dumnezeu, în asemenea momente credinciosul trebuie să abordeze o stratagemă bazată pe contemplație, răbdare, încredere, nădejde și curaj. Contemplația constă în puterea de a vedea caracterul himeric, inconsistent al evenimentelor negative, a iubi în mijlocul tulburărilor înțelepciunea, a ținti spre bunurile viitoare. Virtuțile care dau consistență acestei atitudini contemplative sunt cele teologice, la care se adaugă cele cardinale: curajul, dreptatea, înțelepciunea și cumpătarea. Răbdarea asalturilor potrivnice și abandonarea în mâinile lui Dumnezeu sunt absolut necesare în momente de încercare. În sens negativ, omul drept nu trebuie să se scandalizeze atunci când răul pare a prevala asupra binelui. Nu trebuie să se deprime, să se clatine în credință, să deznădăjduiască. Nu trebuie să-L acuze pe Dumnezeu pentru răul care i se întâmplă, ci să fie convins că El poate transforma necazul în bucurie. Rațiunea umană care încearcă să cerceteze căile providenței își are limitele ei, iar curiozitatea necuviincioasă rămâne fără răspuns în fața enigmei suferinței și a relației ei cu providența divină. În ansamblul ei, calea propusă de marele ierarh este una a desăvârșirii și coincide cu scopul vieții creștine: mântuirea, văzută de această dată ca purificare prin acceptarea suferinței personale și subsumarea ei Răstignirii lui Hristos. E singurul răspuns pe care omul îl poate da

solidarității manifestate de Hristos-Dumnezeu față de suferința umană.

*Diac. asist. dr. Florin Toader Tomoioagă
Facultatea de Teologie Ortodoxă
„Episcop Dr. Vasile Coman”,
Universitatea din Oradea*

Note:

[1] Scris foarte probabil la Cucuz, la începutul anului 407 (Mai multe informații pot fi găsite în studiul prof. Anne-Marie Malingrey, „O viață, o prietenie, o corespondență și două mesaje din exil”, trad. de Maria-Cornelia Ică jr., în vol. Sfântul Ioan Gură de Aur, *Scrisori din exil. Către Olimpiada și cei rămași acasă. Despre deprimare, suferință și Providență*), ediția a II-a, Editura Deisis, Sibiu, 2008, pp. 29-96.

[2] Sfântul Ioan Gură de Aur, *Scrisori din exil. Către Olimpiada și cei rămași acasă. Despre deprimare, suferință și Providență*, pp. 263-329.

[3] Sfântul Ioan Gură de Aur, *Scrisori din exil. Către Olimpiada și cei rămași acasă. Despre deprimare, suferință și Providență*, pp. 280-281.

[4] Sfântul Ioan Gură de Aur, *Scrisori din exil. Către Olimpiada și cei rămași acasă. Despre deprimare, suferință și Providență*, p. 275.

[5] Sfântul Ioan Gură de Aur, *Scrisori din exil. Către Olimpiada și cei rămași acasă. Despre deprimare, suferință și Providență*, p. 289.

[6] Sfântul Ioan Gură de Aur, *Scrisori din exil. Către Olimpiada și cei rămași acasă. Despre deprimare, suferință și Providență*, p. 147

ISTORIOGRAFIA BISERICII ROMÂNEȘTI DIN TRANSILVANIA

Literatura istorică românească a fost în atenția multor cercetători încă de la mijlocul sec. XX. Printre primii cărturari români care și-au arătat un interes pentru cercetarea istoriografiei românești se numără istoricul Mihail Kogălniceanu, dar și Nicolae Bălcescu, amândoi supunând unei critici sumare produsele istoriografice dinainte de ei.[1]

Lucrarea care ne introduce în adevărata problemă a istoriei istoriografiei aparține lui Ioan Bogdan în

discursul de la Academie, intitulată „*Istoriografia română și problemele ei actuale*” (1905). Marele istoric făcea aici prezentarea sintetică a istoriografiei românești, realizând și prima ei periodizare: faza religioasă (analele mănăstirești), faza provincială sau politică (cronicile propriu-zise, scrise doar pentru o anumită „țară”) și faza națională în care cercetătorii se ocupă cu istoria întregului popor român.[2]

Din încercările de după el, amintim câteva contribuții din perioada interbelică, cu prețioase sugestii de organizare a cercetării istorice la nivel european și cu noi puncte de vedere. Acestea sunt exprimate de Alexandru Lapedatu în lucrările *Noi împrejurări de dezvoltare ale istoriografiei naționale* (1922) și *Istoriografia română ardeleană în legătură cu desfășurarea vieții politice a neamului românesc de peste Carpați* (1923), de Constantin C. Giurescu, în *Considerații asupra istoriografiei românești în ultimii douăzeci de ani* (1926) și de Ioan Lupaș în *Dezvoltarea Istoriografiei române din Transilvania în secolele XV-XIX*. [3]

În cele ce urmează vom creiona, în mod succint, traseul cercetărilor de istorie a Bisericii Românești din Transilvania, încercând să realizăm și o periodizare a ei. Desigur, am urmărit această problemă în funcție de dezvoltarea studiilor în ce privește istoria patriei, întrucât, de cele mai multe ori, cele două istorii, a țării și a Bisericii Românești s-au dezvoltat paralel, având numeroase elemente comune.

Trecutul Bisericii Ortodoxe Române din Transilvania, atât de numeros în fapte și realizări, a preocupat pe mulți teologi sau cărturari din afara Bisericii.

Începând cu prima jumătate a sec. al XVII-lea și până azi, iată mai bine de trei secole, s-au scris diverse însemnări,

cronici, istorii și studii științifice cu privire la trecutul Bisericii transilvănene.

Prin toate acestea, chiar dacă unele au fost încercări, mai puțin izbutite, ori au purtat pecetea unui confesionalism păgubitor sub raport științific, studiile de Istoria Bisericii Românești au evoluat mereu. După anul 1918, istoria Bisericii Transilvănene a fost prezentată în lucrări științifice de o valoare incontestabilă.[4]

Este în afara oricărei îndoieli că o examinare cât de succintă, a primelor încercări românești cu un conținut istoriografic din Transilvania, nu poate lăsa deoparte acel adaos realizat de un ardelean la sfârșitul unei cronici în limba latină, completare în care, istorisindu-se întâmplări desfășurate între anii 1473 și 1479, sunt pomenite, printre altele, bătălia de la Vaslui din 1475, încheiată prin acea strălucită victorie a lui Ștefan cel Mare împotriva turcilor, și înfrângerea acelorași turci în Ardeal, pe Câmpul Pânii de lângă Orăștie.[5]

Atenția pe care o acordă acest necunoscut cronicar din a doua jumătate a sec. al XV-lea victoriei lui Ștefan cel Mare din 1475 și participării lui Bartolomeu Dragfy - voievod ardelean, coborâtor din neamul celui Drag din Maramureș, care obținuse pe la 1391 pentru ctitoria din Peri rangul însemnat de stavropighie -, la lupta din 1479 (evenimente în legătură cu, care Antonio Bonfini, cronicarul de curte a regelui Matei Corvin, se arătase, în scrierea sa de un explicabil „laconism”) l-a îndemnat pe istoricul Ioan Lupaș să vadă în autorul acestor completări pe un român trăitor în preajma lui Dragfy (voievod aflat în relații de familie cu Ștefan cel Mare) și devotat acestei case (până către mijlocul secolului al XVI-lea cronica s-a păstrat între documentele familiei Dragfy).[6]

Tot în limba latină a scris și Nicolae Olahus (1493 – 1568), coborâtor dintr-o

străveche familie domnească din Țara Românească, umanistul de talie europeană ce va face o strălucită carieră ecleziastică și administrativă, autor al mai multor scrieri istorice și beletristice pe care istoria literaturii române – spunea cu multă dreptate Alexandru Piru – nu le poate ignora.[7]

Paul Țop
Universitatea din Oradea

Note:

[1] Diac. Prof. Mircea Păcurariu și Pr. Prof. Al. I. Ciurea, *Istoriografia Bisericii Române și problemele ei actuale* în rev. B.O.R., nr.3-4, 1971, p. 355-356

[2] ibidem

[3] Diac. Prof. Mircea Păcurariu și Pr. Prof. Al. I. Ciurea, art. cit. p. 355

[4] Pr. prof. Mircea Păcurariu și pr. prof. Alexandru I. Ciurea, *Istoriografia Bisericii române și problemele ei actuale*, în Rev. B.O.R., nr. 3-4, 1971, p. 355-381.

[5] Ioan Lupaș, *dezvoltarea istoriografiei române din Transilvania în sec. XV-XIX*, în *Scrieri alese*, vol. I, p. 114-115

[6] ibidem

[7] Al. Piru, *Istoria literaturii române de la origini până la 1830*, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1977, p. 40

PREACINSTIREA MAICII DOMNULUI

„Se zice că un copil își căuta mama. «Nu ați văzut-o pe mama?» – întreba copilul. Și cineva îi spune: «Mă copile, am văzut o femeie, a trecut adineaori pe aici.» Dar zice copilul: «Eu nu caut o femeie, eu o caut pe mama». Nici mamele noastre nu sunt femei ca toate femeile, ci sunt unice față de celelalte femei. Deci, dacă Maicii Domnului, îngerul a spus :

«Binecuvântată ești tu între femei», nu mai avem noi alt cuvânt să spunem că Maica Domnului a fost o femeie ca toate

femeile, pentru că nu a fost o femeie ca toate femeile”[1].

Cum am putea vorbi oare despre Creștinism, despre Iisus Hristos, despre mântuirea noastră, dacă am uita să vorbim despre Maica Celui ce ne-a adus mântuirea? Cum am putea cinsti oare o persoană, dacă pe mama acesteia am necinsti-o? Cum am putea să o necinstim pe cea pe care îngerii din ceruri o cinstesc: „*Bucură-te, ceea ce ești plină de har, Domnul este cu tine. Binecuvântată ești tu între femei.*”

Relația dintre mamă și fiu a fost considerată dintotdeauna printre cele mai speciale, dacă nu cea mai specială și mai profundă relație de intimitate pe care ființa umană o poate trăi.

Numeroase cercetări științifice arată că între mamă și fiu există legături „miraculoase”, care sunt greu de explicat din punct de vedere rațional. Totuși, nu cred că ar trebui să căutăm științific această legătură, atâta timp cât fiecare dintre noi cu siguranță avem argumente sufletești, argumente emoționale concrete pentru a susține acest lucru.

Dacă suntem conștienți fiecare de legătura indisolubilă dintre mamă și fiu, putem oare rupe această legătură dintre Iisus Hristos Mântuitorul nostru și Cea care L-a născut, Fecioara Maria?

Fiecare dintre noi avem unele întrebări... Ei bine, nădăjduiesc ca acest articol să folosească în aflarea unor răspunsuri folositoare fiecăruia dintre noi, spre întărirea credinței celei adevărate, spre întărirea acelei credințe aducătoare de mântuire.

„Deosebita cinstire pe care Biserica Ortodoxă o acordă Sfintei Fecioare Maria izvorăște și se fundamentează pe elementele speciale care în subsidiar alcătuiesc mariologia: învățătura că Sfânta Fecioară Maria este Născătoare de Dumnezeu (Teotokos), învățătura despre

pururea fecioria Maicii Domnului precum și rolul ei de mijlocitoare pe lângă Iisus Hristos, Fiul ei după trup[2].

Fecioara Maria s-a bucurat de prețuire și cinstire deosebită în diferite împrejurări. Chiar **Dumnezeu** o prețuiește prin faptul că a ales-o să fie Maica Fiului Său; **Îngerul Gavriil** i s-a închinat[3] adresându-i-se: „*Binecuvântată ești tu între femei*” (Lc. 1, 28-29). **Elisabeta** a numit-o „*Maica Domnului Meu*” (Lc. 1, 43). **Oamenii din mulțime** au fericit-o în mod indirect pe Maica Domnului, fericire aprobată de însuși Hristos (Lc, 11, 27-28).

Fecioara Maria a fost fecioară înainte de naștere, în timpul nașterii și după naștere, fapt profețit de Iezechiel: „*Apoi m-a dus bărbatul acela înapoi la poarta cea din afară a templului, spre răsărit, și aceasta era închisă. Și mi-a zis Domnul: „Poarta aceasta va fi închisă, nu se va deschide și nici un om nu va intra pe ea, căci Domnul Dumnezeu lui Israel a intrat pe ea. De aceea va fi închisă”* (Iezechiel, 44, 1-3).

Împotriva supravenerării Maicii Domnului se obiectează că a fost o femeie obișnuită având și alți copii.

Sfânta Scriptură vorbește în mai multe locuri despre așa zișii *frați* ai Domnului și despre așa zisele surori ale Lui[4] dar, în aceeași ordine de idei - Sfânta Scriptură nu precizează niciodată pluralul *copiii* Maicii Domnului. Haideti să vedem care este totuși adevărul!

Vocabularul ebraic al secolului întâi al erei creștine era înca unul foarte sărac. „Prin cuvântul evreiesc „ah” (n.n. frate), se înțeleg toate gradele de rudenie: frați buni, frați vitregi, veri primari și secundari, unchi, nepoți și chiar cumnați”[5]. Amintim un singur exemplu care este destul de lămuritor, Lot era nepotul lui Avraam, fiul fratelui său (Fc.

12, 5) și este totuși numit *frate* cu Avraam (Fc. 13,8; 14, 12; 14, 16 etc.).

Cea mai importantă mărturie în problema „frații Domnului” o avem de la Hegesip (110-180) care în cartea lui, *Memoriale*, vorbind despre Simeon și Iosif, îi numește pe aceștia *veri ai Domnului* spunând că aceștia erau copiii Mariei lui Cleopa (Mt. 27,56), sora dreptului Iosif[6].

Sfinții Părinți de mai târziu precizează și mai pregnant pururea fecioria Maicii Domnului:

Sfântul Iustin Martirul și Filosoful († 165) afirmă: “Fiul lui Dumnezeu s-a întrupat dintr-un sân feciorelnic”[7] astfel că “Zămislirea în Maria e, deci, un act de unire a supranaturalului cu naturalul”[8].

Sfântul Irineu de Lyon († 202), o supranumește pe această fecioară: “pricina mântuirii”[9], “avocata” sau “apărătoarea”[10].

La fel, Sfântul Efreim Sirul(† 378) îi aduce cuvinte de laudă numindu-o: „Născătoare de Dumnezeu cu dar dăruită; mireasă a lui Dumnezeu prin care cu Dânsul ne-am împăcat; izvor de viață primitor; dăruirea tuturor bunătăților, chivotul cel sfânt prin care ne-am izbăvit de potopul păcatului; descoperire a tainei Dumnezeiești și acoperământul tuturor”[11].

Dacă Iisus ar mai fi avut frați naturali, și așadar, dacă Fecioara Maria ar mai fi avut și alți fii sau fiice, Mântuitorul ar fi lăsat-o cu siguranță în grija lor și nu în grija Apostolului Ioan care oricum, îi era mai străin decât un fiu al ei[12].

Ea ne-a fost dată ca mamă prin Sfântul Apostol Ioan, nouă celor ce suntem fii ai Celui Preaînalt, nouă ce suntem „frați” întru Hristos.

Ea poate obține, poate mijloci mântuirea noastră așa cum a mijlocit și la Cana Galileii, însă cu o condiție: „*Faceți*

orice vă va spune El” (In, 2, 59), acestea fiind și singurele cuvinte rostite de Maica Domnului păstrate în Sfintele Evanghelii.

Înainte cu mai mulți ani, știu eu, vreo șapte, am citit o carte intitulată *Faceți ceea ce vă va spune El*. Autorul acestei cărți pune o problemă pe care mi-am pus-o și eu cu mai mult timp în urmă: că oamenii de astăzi sunt mai puțin cinstitori ai Maicii Domnului și se întreba din ce cauză. Și răspunsul, care mi-a plăcut foarte mult, era acesta: “Creștinismul nostru este un creștinism de idei”, fiți atenți ce frumos urmează, „și ideile n-au mamă”.

Dacă îl avem pe Domnul Hristos în cinstea cuvenită, dacă pentru noi Domnul Hristos este o realitate, nu putem să nu fim cinstitori și ai Maicii Lui. Iar dacă pentru noi, Domnul Hristos este o idee, n-avem atunci pentru ce să-I cinstim mama, pentru că ideile n-au mamă...”[13]

*Marius Coțe,
Facultatea de Teologie Ortodoxă
„Episcop Dr. Vasile Coman”,
Membru A.S.C.O.R.
Universitatea din Oradea*

Note:

[1]Pr. Teofil Păraian, *Veniți de luați bucurie*, Ed. Teognost, Cluj-Napoca, p. 85.

[2]Pr. Prof. Mircea Chialda, *Preacinstirea Maicii Domnului*, în rev. MMS, nr. 7-9, anul 1983, p. 139.

[3]„Fără de nici o îndoială, cel mai mic ia binecuvântare de la cel mai mare”(Evr. 7,7) și... Celui mai mare i se închină cel mai mic....

[4] Mt. 13, 55-56; Marcu 6, 3; Lc. 3, 23; In. 2, 12; In. 6, 42; In. 7, 3-5; FA 1, 14; I Cor. 9, 5.

[5]Pr. Prof. Mircea Chialda, *op. cit.*, p. 445.

[6] <http://www.crestinortodox.ro/religie/fratii-domnului-lumina-exegezei-ortodoxe-69454.html>

[7]E. Toniolo, *Nuovo dizionario di Mariologia*, Torino, 1988, p. 1047apud Pr. Adrian Lucian Dinu, *Maica Domnului în teologia Sfinților Părinți*, Ed. Trinitas, Iași, 2004, p. 29.

[8]Pr. Prof. I. G. Coman, *Și Cuvântul trup s-a făcut – hristologie și mariologie patristică*, ed. Editura Mitropoliei Banatului, Timișoara, 1993, pp. 307-308.

[9]Sfântul Irineu de Lyon, Împotriva ereziilor, III, 22,apud Pr. Adrian Lucian Dinu, *op. cit.*, p. 42.

[10]Sfântul Irineu de Lyon, Împotriva ereziilor, V, 19, apud Pr. Adrian Lucian Dinu, *op. cit.*, p. 42.

[11]Sfântul Efreim Sirul, Rugăciune către Născătoarea de Dumnezeu, Mănăstirea Neamț, 1823, p.611,apud, Ierom.Chesarie Gheorghescu, *Învățătura despre Maica Domnului în Ortodoxie și Catholicism*, în rev. Ortodoxia, nr. 3, anul 1970, p. 385.

[12]Prot. Dr. Petru Deheleanu, „*Frații Domnului*” în rev. M.B., nr. 4-6, anul 1964, p. 173.

[13] Părintele Teofil Păraian, *op. cit.*, pag.86.

LITURGHIA CATEHUMENILOR

Originea și scopul Liturghiei catehumenilor.

Această parte a Liturghiei este modelul serviciului de dimineață al sinagogii iudaice. Caracterul și scopul Liturghiei catehumenilor era prin excelență cel didactic, deoarece părțile ei componente erau lecturile biblice și predica sau omilia, acestea două reprezentând principalele elemente prin care cultul creștin și-a îndeplinit întotdeauna partea de catehizare și edificare, funcția didactică și învățătorească cu scopul de a-i întări pe credincioși în doctrina și viața morala creștină.

Liturghia catehumenilor încă din primele veacuri creștine (adică intrarea episcopului), corespunde în rânduiala Liturghiei din zilele noastre, cu momentul vohodului mic sau ieșirea cu Sfânta Evanghelie.

Această parte introductivă a Sfintei Liturghii se numește, în termeni tehnici, enorxă, având câteva momente specifice precum ritualul închinării, binecuvântarea cu ectenia mare și antifoanele, toate acestea reprezentând un adaos posterior, format treptat, luând naștere ca un serviciu neliturgic, cu scopul de a umple timpul credincioșilor

adunați în biserică până la venirea episcopului și de a crea o atmosferă solemnă pentru intrarea acestuia în altar, înainte de începutul propriu-zis al slujbei.

Cea mai veche parte din enorxa Liturghiei de astăzi este ectenia mare cu care se deschide Liturgia noastră. Nu a avut de la început locul pe care l-a avut astăzi, abia după secolele VI-VII când disciplina catehumenatului a dispărut, ea a fost transferată la începutul Liturghiei.

Al doilea element ca vechime este alcătuit de către Psalmii numiți antifonici (Psalmii XCI, XCII, XCIV), și cele trei rugăciuni ale antifoanelor, pe care liturghisitorii le citesc astăzi în taină la începutul Liturghiei.

Acești psalmi reprezintă, probabil, psalmii cântați odinioară de către credincioșii adunați în biserică, ei fiind cântați la început în întregime, mai târziu numărul versetelor sau stihurilor cântate s-au micșorat treptat până azi, când mai avem doar trei versete din fiecare.

Vohodul mic sau ieșirea cu Sfânta Evanghelie, adică purtarea Sfintei Evanghelii, din altar prin mijlocul naosului și apoi pe Sfânta Masă, este un ritual destul de vechi în Liturghie, fiind menționat în comentarul liturgic al patriarhului Gherman I al Constantinopolului în secolul VIII.

La început, acest ritual era simplu, fără nici o semnificație importantă, însă o dată cu trecerea timpului a luat o notă de solemnitate din ce în ce mai mare, căpătând totodată o semnificație simbolică a ieșirii Mântuitorului Iisus Hristos la propovăduire.

Astăzi acest rit al ieșirii cu Evanghelia ne amintește de ritualul de odinioară a intrării solemne a arhiereului în biserică, în vederea începerii slujbei.

Imnul „Sfinte Dumnezeule...” a fost introdus în rânduiala Liturghiei între anii 450- 453, imnul fiind menționat pentru

prima dată în actele Sinodului IV ecumenic de la Calcedon.

Citirile biblice, adică Apostolul și Evanghelia reprezintă nu numai elementul cel mai vechi din această parte a Liturghiei, dar totodată cel mai important, aceste lecturi fiind mult mai numeroase odinioară, ajungându-se până la șase pericope evanghelice atât din Vechiul Testament, cât și din Noul Testament. Aceste lecturi, odinioară erau încadrate de cântări de psalmi, psalmi din care astăzi se mai păstrează doar un stih sau două, unele stihuri preced pericopa din Apostol, din pricina aceasta, numindu-se prochimen, iar altele urmând după pericopă.

Un alt element important după citirea lecturilor biblice, era omilia sau predica, destinată în primul rând instruirii catehumenilor care urmau să iasă din biserică. Cu timpul, predica s-a deplasat puțin câte puțin spre sfârșitul Liturghiei.

Partea finală a Liturghiei catehumenilor este formată din rugăciunile de după Evanghelie (care au o vechime destul de mare), precum și din ectenia și rugăciunea corespunzătoare pentru catehumeni (rugăciuni care sunt citite azi în taină de către preot), formula întrebuintată ulterior pentru concedierea lor era: „Câți sunteți chemați, ieșiți...”.

Cu aceasta, prima parte a Sfintei Liturghii i-a sfârșit, și începe Liturgia credincioșilor.

*Mihai Dem,
Facultatea de Teologie Ortodoxă
„Episcop Dr. Vasile Coman”,
Universitatea din Oradea*

Bibliografie:

1. *Biblia sau Sfânta Scriptură*, Ed. I.B.M.B.O.R., București, 2008
2. *Învățătura de credință creștină ortodoxă*, Ed. I.B.M.B.O.R., București, 1952
3. *Liturghier*, Ed. I.B.M.B.O.R., București 1974
4. Pr. Prof. Dr. Ene Braniște, *Liturgica specială*, Ed. Lumea Credinței, Ediția a V-a, București, 2008

SFÂNTUL IOAN SCĂRARUL, MODEL DE URCARE SPRE DESĂVÂRȘIRE

Biserica noastră Ortodoxă, la vreme de primăvară, se află într-un moment de pregătire pentru primirea bucuriei revărsate peste pământ de minunea Învierii. Postul în care ne aflăm este un moment intens de meditație și îndreptare spre cele sfinte, având ca modele pe vrednicii postitori și fierbinți rugători care prin ostenele lor au umplut calendarul creștin și mai ales s-au dat ca exemple vii, despre cum trebuie un adevărat creștin să își îndrepte viața spre cele ce sunt de trebuință pentru a ajunge la țelul suprem, Mântuirea.

Un astfel de fierbinte rugător pentru lume este Sfântul Ioan Scărarul a cărui pomenire este rânduită de către Biserica noastră drept-măritoare în a IV-a săptămână din Sfântul și marele post. Despre Sfântul Ioan numit Scărarul, datorită operei sale principale, *Scara*, avem date cu privire la viața sa de la un alt monah pe nume Daniil numit Raiteanu, după numele mănăstirii Rait, unde a viețuit și unde l-a cunoscut pe Sfântul Ioan. Din scrierile acestui monah, Sfântul Ioan s-a născut în jurul anului 579 și ar fi trăit până în 649. Se pare că țara de proveniență era Palestina, de unde la vârsta de 16 ani părăsește casa părintească și merge în mănăstirea Sinai unde face ascultare pe lângă bătrânul Martiriu, iar după 4 ani va fi tuns în monahism. Se pare că provenea dintr-o familie înstărită având posibilitatea ca până la 16 ani să cunoască științele vremii.

A făcut ascultare 20 de ani în preajma lui Martiriu, iar după moartea acestuia, 40 de ani va rămâne la poalele muntelui Sinai. Din pricina numeroșilor monahi care se strânseseră în acele locuri, Sfântul

Ioan se retrage într-o peșteră unde practică o asceză severă, venind la Mănăstire numai duminică și în Sărbători pentru a se împărtăși. A fost ales egumenul Mănăstirii Sinai și în acest timp a alcătuit lucrarea *Scara* la cererea altui egumen, Ioan de la Mănăstirea Raith pentru a ajuta monahilor să urce pe treptele desăvârșirii, ca pe o scară asemenea celei văzute de Iacob în vis. Scara a fost alcătuită în 30 de trepte de urcare spre desăvârșire, echivalentul numărului de ani petrecuți de Mântuitorul până la începerea activității Sale publice.

Sunt menționate în scrierile vremii numeroase minuni pe care Sfântul, prin intensă rugăciune, reușea să le aducă în viețile celor ce aveau nevoie de ele. În Palestina și Arabia s-a întâmplat o secetă puternică și oamenii s-au strâns lângă Ioan, și acesta rugându-se, o ploaie abundentă s-a abătut asupra acelor locuri.

După ce a fost egumenul Mănăstirii Sinai timp de 4 ani, Sfântul Ioan s-a retras iar în singurătate unde nu după mult timp a trecut la Domnul în anul 649, al 80-lea al vieții sale. Pomenirea lui se face pe data de 30 martie ca aducere aminte a adormirii lui în Domnul, însă Biserica a rânduit ca în a IV-a duminică din post să i-se acorde o zi de cinstire pentru că el a fost un adevărat dascăl al pocăinței. Prin lucrarea sa, *Scara* virtuților ne arată cum prin lepădarea de patimi și înlocuirea lor cu virtuțile, omul poate ajunge prin urcare duhovnicească la întâlnirea cu Hristos cel Înviat și la dobândirea țelului suprem al omului care este Mântuirea.

Scara a fost multă vreme un manual de formare duhovnicească pentru călugări, dar nu numai, fiind una dintre cărțile de căpătîii din fiecare mănăstire. Prin intermediul acestei lucrări, Sfântul Ioan Scărarul arată într-un mod deosebit

faptul că adevărata pocăință este izvor de bucurie. Spune că prin lacrimi de pocăință se dobândește adevărata bucurie de a fi alături de Dumnezeu.

Nu întâmplător pomenirea acestui Sfânt se face un pic trecut de mijlocul postului, ci în mod conștient a fost pusă aici, deoarece dacă înainte cu o săptămână vedeam Crucea Domnului ca o preînchipuire a patimilor, dar și a Învierii, acum când postul devine din ce în ce mai greu, Biserica rânduieste ca să-l avem pe Sfântul Ioan ca model de constanță și de continuă ridicare pe treptele cele mai înalte, dar și mai grele spre Dumnezeu și spre Sărbătoarea Sărbătorilor care ne stă în față.

În lucrarea *Scara* se poate vedea trăirea pe care acest locuitor al pustiului a avut-o, pentru că se poate observa un lucru cert, așa a scris precum a și trăit. În cartea cea mai folosită pentru perioada în care ne aflăm, Triodul, Sfântul Ioan Scărarul este numit „*rai al virtuților*”.

Așezată Duminica prăznuirii sale în mijlocul Postului putem spune, Ioan Scărarul este un ghid, o călăuză duhovnicească a celor ce postesc în urcușul lor spre Lumina Învierii.

Daniel Nicolae Iștoc
Facultatea de Teologie Ortodoxă
„Episcop Dr. Vasile Coman”,
Universitatea din Oradea

Bibliografie:

1. Filocalia vol. IX, *Scara Sfântului Ioan Scărarul și învățăturile lui Ava Dorotei*, traducere, introducere și note de Pr. Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, E.I.B.M.B.O.R., București, 1980
2. Arhid. Prof. Dr. Constantin Voicu, Pr. Prof. Univ. Dr. Nicu Dumitrașcu, *Patrologie* E.I.B.M.B.O.R., 2006
3. IOAN SCĂRARUL, *Scara Raiului*, traducere, introducere și note de mitropolitul Nicolae Corneanu, Timișoara, 1994

TRADUCERI INEDITE DIN PĂRINȚII BISERICEȘTI

ORATIO DOMINICA

(partea a VI-a)

Cum dicimus: Ne nos inferas in temptationem, nos admonemus hoc petere, ne deserti eius adiutorio alicui temptationi uel consentiamus decepti uel cedamus afflicti. (ed. A. Goldbacher, CSEL, 44)

Când spunem: *Și nu ne duce pe noi în ispită*[1], ne îndemnăm pe noi înșine să cerem aceasta, ca nu cumva, lipsiți de ajutorul Lui, fie să încuviințăm căderea în vreo ispită, fiind înșelați, fie să cedăm ispitei, fiind zdrobiți.

(FER. AUGUSTIN, *Scrisori*,
130, XI, 21)

traducere din lb. latină și note explicative de
drd. Corneliu Clop

Facultatea de Limbi și literaturi străine,
secția Studii literare și culturale,
Universitatea din București

Note:

[1] *Cererea a VI-a:*

SF. CIPRIAN, *op. cit.*, p. 479: „În aceste cuvinte se arată că nimic nu ne poate fi împotrivă, dacă n-a îngăduit aceasta mai înainte Dumnezeu, că toată teama noastră, devoțiunea și respectul trebuie îndreptate către Dumnezeu, fiindcă în ispite nu-i este nimic permis răului, dacă nu i se atribuie vreo putere de către Dumnezeu.”

ORIGEN, *op. cit.*, pp. 272-281: ne arată că ducerea în ispită nu trebuie înțeleasă ca ferire de ispite, ci ca asistență și putere de a birui răul, după ce ne-am scârbit de el.

ADOPTIA

În domeniul asistenței sociale, subiectul adopției este unul delicat, despre care se vorbește întotdeauna cu tristețe și compasiune pentru mulțimea de copii care cresc instituționalizați.

Nici o altă instituție de dreptul familiei nu a suferit în ultimii ani atâtea modificări legislative ca instituția adopției. Cu toate acestea, până în anul 2012, procesul de adopție era unul dificil și sinuos, potențând adoptatori renunțând deseori din cauza multitudinii demersurilor ce trebuiau făcute pentru a adopta un copil; procedeul se putea întinde pe durata a câțiva ani. În anul 2012, legea privind adopția s-a schimbat aducând îmbunătățiri substanțiale.

Principala piedică pentru adoptatori era și încă rămâne consimțământul părinților biologici. Ambii părinți trebuie să-și manifeste aprobarea la adopția copilului chiar dacă aceștia sunt divorțați sau copilul nu este în grija lor, ci este încredințat altei persoane sau instituții. Totuși, există anumite cazuri în care nu este necesar acordul părinților ai celui ce urmează a fi adoptat: când aceștia sunt decedați, sunt puși sub interdicție, sunt necunoscuți sau atunci când instanța de judecată dovedește că adopția este în interesul superior al copilului. [1]

Noua lege reduce perioada de timp în care un copil poate fi declarat adoptabil. Astfel, un nou născut abandonat cu părinți necunoscuți poate fi declarat adoptabil în 30 de zile de la eliberarea certificatului de naștere. În cazul copiilor instituționalizați aceștia devin adoptabili dacă timp de un an părinții și rudele de până la gradul IV nu s-au interesat de el. Această modificare aduce un plus pentru facilitarea procesului de adopție și totodată crește numărul de copii care își pot găsi un cămin.

O altă condiție esențială a adopției este conștientizarea adoptatorului sau familiei care vrea să adopte. Aceștia trebuie să demonstreze că sunt apti pentru a crește un copil, atât din punct de vedere moral, cât și material. Pentru a stabili dacă aceste condiții sunt îndeplinite, se realizează o serie de evaluări sociale, psihologice și medicale în urma cărora se eliberează un atestat.

Un principiu important al adopției este acela al informării copilului cu privire la procedeu. Dacă copilul este adoptat de mic, acesta trebuie informat treptat că a fost înfiat, având și dreptul de a-și cunoaște originile, iar în cazul în care dorește să își cunoască părinții biologici, trebuie sprijinit în realizarea demersurilor.

Cu toate îmbunătățirile aduse adopției rămâne, totuși, un subiect sensibil, cu demersuri complicate și grele la mijlocul cărora stau sute de mii de copii care așteaptă noi părinți, un cămin, o viață nouă.

Noi – cei care ne pregătim să fim viitorii asistenți sociali – putem doar să privim cu luare aminte la aceste aspecte care trebuie schimbate, iar atunci când vom fi specialiști putem reorganiza într-un mod nou adopția.

*Ana-Maria Bartuș
Universitatea „1 Decembrie 1918”, Alba
Iulia, Facultatea de Drept și Științe
Sociale, Asistență Socială*

Note:

[1] Neamțu, G., *Tratat de asistență socială*, Ed. Polirom, Iași, 2003.

ACȚIUNI FILANTROPICE ALE PATRIARHIEI ROMÂNE

Pentru că în articolul precedent am pus accent pe *rolul asistentului social*, iar în altul pe *milostenie*, de data aceasta am

considerat important a arăta cititorilor, întrepătrunderea acestora în cadrul asistenței sociale din instituțiile filantropice ale Bisericii Ortodoxe Române (BOR).

Am ales această instituție a Bisericii, Federația Filantropia, deoarece *„gestul individual al acordării unui sprijin oarecare cuiva aflat în suferință sau în lipsuri materiale, ca și sentimentul de compasiune pe care prezența unei astfel de persoane ni-l inspiră, nu sunt total lipsite de conotații religioase. Ceea ce azi sunt reminiscențe doar ale unei civilizații cândva creștine prin excelență, constituiau odinioară esența oricărui gest în ordinea asistării bolii, sărăciei, neputințelor sau incapacităților de orice fel ar fi fost ele”*. [1]

„Grija față de omul năpăstuit, așa cum a fost ea teoretizată în imperiul răsăritean, e circumscrisă conceptului de origine greacă, de filantropie”. [2]

„În Imperiul bizantin așezămintele caritabile, indiferent de fondator, erau administrate și deservite de clerici și puse, chiar din momentul fondării lor, sub autoritatea episcopilor. Organizarea lor devine definitivă sub Justinian odată cu stabilirea normelor de administrare a bunurilor ecleziastice”. Ele au primit un statut juridic de funcționare, obligații și privilegii, astfel, devenind bunuri administrate de economi sub controlul direct al episcopului a căror repartizare se făcea pentru: *„întreținerea clerului, cheltuieli destinate liturghiei și construcțiilor ecleziastice, întreținerea săracilor și, de asemenea, pentru răscumpărarea prizonierilor de război. Acest tip de administrare a așezămintelor caritabile făcea ca Biserica să asigure ceea ce astăzi am numi serviciul asistenței publice în contul statului”*.

Vechiul drept românesc din secolul al XVII-lea preia aceleași obligații ale

arhiereului, pe care le transpune într-un cod de legi: arhiereul să fie iubitor de străini, de cei săraci etc. [3]

„În primele trei decenii ale secolului al XIX-lea, Zilot Românul, scriitor a cărui cultură juridică nu poate fi pusă sub semnul îndoielii, trece într-o scriere laică îndatoririle episcopului față de săraci: „Cel scăpătat și văduva din grijă să nu-ți iasă/ Și tuturor celor săraci să fii deschisă masă”. [4]

La începutul anului 2001, organizația Filantropia a Patriarhiei Române, a fost inclusă în Topul Filantropilor, fiind plasată, pe locul 20, în funcție de mărimea bugetelor gestionate, fapt publicat de revista Forbes România. Diaconul Cosmin Grigorescu, în calitate de Director executiv al Federației Filantropia, afirma, referitor la satisfacția și implicit motivația pe care aceștia o au în urma demersurilor făcute pentru sprijinul persoanele nevoiaș: „Bucuria a venit din sentimentul că ceea ce am făcut a folosit, iar oamenii s-au bucurat de ceea ce le-am dăruit prin munca noastră”. [5]

Federația Filantropia este o organizație privată non-profit, care funcționează cu binecuvântarea Sfântului Sinod al BOR. Ea reunește în acest moment 17 din cele mai active asociații și fundații care lucrează în domeniul social, în eparhiile Patriarhiei Române.

Conducătorii fiecărei organizații membre formează Adunarea Generală a Federației. Ei aprobă documentele, politicile și planurile financiare și strategice ale organizației. Dintre aceștia, 6 conducători de organizații, împreună cu secretarul general, formează Consiliul Director al Federației. Consiliul Director este organul de conducere executivă al Federației și coordonează activitățile acesteia între sesiunile Adunării Generale.

Președintele de onoare al Federației este Patriarhul Daniel și pr. Narcis Constantin Axinte, președintele Fundației *Solidaritate și Speranță*.

Statut

Organizațiile membre ale Federației Filantropia acoperă ca arie de acțiune toate cele 8 regiuni de dezvoltare ale României. Acestea acordă asistență pentru diverse categorii de beneficiari: copii abandonați, persoane fără adăpost, familii monoparentale sau familii sărace, persoane care trăiesc cu HIV/SIDA, victime ale violenței în familie sau ale traficului de persoane, bătrâni, persoane cu nevoi speciale, persoane dependente de alcool sau droguri etc. În cursul anului 2010, peste 35.000 de persoane au beneficiat de asistență în cadrul a mai mult de 70 de tipuri de servicii.

În activitățile lor social-filantropice, organizațiile membre au implicat peste 500 angajați și 780 de voluntari, investind peste 17.000.000 lei în derularea proiectelor.

- Asociația „*Diaconia*”
- Fundația „*Bucuria Ajutorului*”
- Fundația „*Solidaritate și Speranța*”
- Asociația „*Filantropia Ortodoxă Sibiu*”
- Asociația „*Vasiliada*”
- Fundația „*Filantropia Timișoara*”
- Asociația Filantropica Medical-Creștină „*Christiana*”, filiala Cluj
- Misiunea Socială „*Diaconia*”
- Asociația „*Filantropia Ortodoxă Alba Iulia*”
- Fundația pentru Copii „*Sf. Sava*”
- Asociația Filantropica Creștin-Ortodoxă „*Sf. Vasile cel Mare*”
- Fundația „*Episcop Melchisedec*”, filiala Bacău
- Asociația „*Filantropia Oradea*”
- Asociația Socio-Culturală „*Matei Basarab*”
- Asociația „*Filantropia Severin*”

- Asociația „*Lețca Noua*”
- Asociația „*Filantropia Porolissum*”
- Asociația „*Sfântul Voievod Ștefan cel Mare*” Harja

Articolul 7.

Obiectivele Federației sunt:

1. Dezvoltarea capacității organizaționale a membrilor sau organizațiilor aspirante la statutul de membru și a structurilor sociale ale Bisericii Ortodoxe Române (BOR);
2. Dezvoltarea cooperării dintre membrii ei și dintre aceștia și organizațiile aspirante la statutul de membru și structurile sociale ale BOR;
3. Susținerea intereselor membrilor ei în relația cu autoritățile și instituțiile publice sau private;
4. Elaborarea și implementarea de strategii și programe comune în domeniile: asistență socială, medical, educațional și al dezvoltării comunitare;
5. Încurajarea participării la viața socială a membrilor comunității și cultivarea sentimentului de solidaritate socială;
6. Întreprinderea de acțiuni comune în vederea atragerii de fonduri pentru susținerea programelor proprii și ale membrilor;
7. Dezvoltarea capacității organizaționale și de resurse umane a organizațiilor membre, a altor organizații non-guvernamentale care funcționează cu binecuvântarea BOR și a sectoarelor social-filantropice ale eparhiilor BOR;
8. Facilitarea schimbului de informații și bune practici între organizațiile membre, alte organizații non-guvernamentale care funcționează cu binecuvântarea BOR și sectoarele social-filantropice ale eparhiilor BOR;
9. Colaborarea și dezvoltarea de parteneriate cu alte instituții și organizații care desfășoară activități în domeniu;

10. Informarea, sensibilizarea și educarea opiniei publice cu privire la subiecte de interes general care afectează calitatea vieții și demnitatea umană;

11. Inițierea de propuneri pentru îmbunătățirea cadrului legislativ din domeniile de interes ale Federației;

12. Desfășurarea de programe de cercetare și dezvoltare în domeniile de interes;

13. Furnizarea de formare profesională continuă pentru adulți, în domeniul asistenței sociale, precum și în alte domenii, conform legislației în vigoare.

Proiecte încheiate:

ANIMANOVA – Integrare pe piața muncii pentru persoanele traficate

Rețea teritorială de furnizori creștini de servicii sociale – Parteneri strategici în domeniul incluziunii sociale

Consolidarea capacității Federației „*Filantropia*” de gestionare a ciclului de proiect

Intreprinderi sociale pentru incluziune socială.[6]

Pe termen lung, Federația intenționează să devină o platformă de acțiune comună pentru toate ONG-urile care activează cu binecuvântarea eparhiilor BOR - brațul de acțiune în domeniul social prin intermediul căruia, Biserica să își pună în practică strategia de acțiune filantropică.

*Ioana Filipciuc,
Facultatea de Teologie Ortodoxă,
„Episcop Dr. Vasile Coman”*

Note:

[1] Ligia Livadă-Cadeschi, *De la milă la filantropie. Instituții de asistare a săracilor din Țara Românească și Moldova în secolul al XVIII-lea*, Editura Nemira, București, 2001, p. 99

[2] Ibidem, p. 101

[3] Ibidem, p. 102

[4] Ibidem, p. 103

[5] Patriarhia Română, *Federația Filantropia*, Raport anual 2011

[6] www.federatia-filantropia.ro

NATURA ȘI OMUL

Încă de la începutul lumii, omul trăiește într-o strânsă legătură cu natura. Solidaritatea dintre om și natură este dată în însuși actul creației, omul fiind creat la sfârșit ca să se bucure de tot ceea ce cuprinde natura creată pentru el și în vederea desăvârșirii.[1]

Nu există nici o viețuitoare sau plantă, în care creatorul să nu fi pus o energie care să fie folositoare oamenilor. Dumnezeu, datorită faptului că le cunoaște pe toate, înainte de creație a știut că omul prin voința sa liberă, va călca porunca divină și va fi supus stricăciunii. Pentru acest motiv, a creat toate spre trebuință și spre folosul omului.[2]

Natura nu-și îndeplinește rostul ei fără om sau în afara omului și nici printr-un om care lucrează contrar ei. Deoarece, prin pervertirea și otrăvirea naturii, omul face imposibilă existența sa și a semenilor săi.[3]

Solidaritatea dintre om și natură nu-și are începutul în acțiunea omului, ci în Divinitate, cel care le-a creat.[4]

În imaginea de față am luat ca simbol al naturii, copacul. Copacul reprezintă legătura dintre două lumi, cea văzută și cea nevăzută, cea vizibilă și cea invizibilă, simbol al legăturii dintre pământ și cer. Figura umană care apare în coroana copacului este simbolul umanității, iar clădirile apar simbol al zidirii umane, al tehnologiei și al progresului uman. Copacul ca simbol al naturii apare în imaginea alăturată ținând întreaga umanitate și întreaga zidire umană.

Realizat de Maria – Corina Bront

Executată într-o tehnică mixtă, în tuș și acuarelă, conceptul acestei compoziții grafice este acela că natura care apare personificată în copăcel, ține în viață întreaga umanitate. Omul își câștigă existența prin intermediul naturii, iar progresul din jurul său se datorează tot acesteia. Pentru om, natura este o realitate maleabilă, adecvată imaginației lui creatoare, prin muncă obținând mijloacele necesare pentru trai, atât pentru sine cât și pentru semenii săi.[5]

În antichitate, omul învăța de la natură să supraviețuiască, cu timpul însă, folosindu-se de imaginație și rațiune, omul înaintază și evoluează. Cu mintea sa iscoditoare, omul cunoaște tot mai profund mediul său de viață, căutând permanent să folosească tot ceea ce-i oferă natura pentru îmbunătățirea traiului. Astfel, omul a declanșat în natură multe schimbări negative, provocând un dezechilibru al naturii, punându-și în pericol viața lui.[6]

Toate aceste schimbări sunt consecințe ale progresului și evoluției umane, cât și a dezvoltării tehnologiei. Omul devine dependent de tehnologie și apelează la ea pentru a-și face existența mai ușoară, cu riscul de a distruge mediul înconjurător și de a-și pune în pericol viața.[7]

Tehnologia este utilă omului atâta timp cât nu atentează la echilibrul mediului natural și atâta timp cât nu pune stăpânire pe rațiunea umană. Schimbarea lumii europene, de la epoca medievală la epoca modernă, a atras după sine o serie de schimbări în ceea ce privește mediul natural, datorită acestui fapt, numărul catastrofelor au crescut. În societatea contemporană, de la divinitate s-a trecut la om, de la teologie s-a trecut la știință, și de la valorile spirituale s-a trecut la valorile morale. Trăim într-o lume în care valorile materiale au triumfat asupra

celor spirituale și culturale. Modernitatea a tras concluzia că: lumea poate fi gândită complet fără a mai presupune existența unui Dumnezeu. Epoca modernă poate fi numită *Cultura civilizației*, iar noul dumnezeu fiind tehnologie.[8]

În viitor, nu se va mai pune problema conservării mediului, ci treptat se va pune accentul pe supraviețuirea speciei umane. Dezechilibrul tot mai accentuat al raportului dintre mediul înconjurător și om îndeamnă la regândirea relației dintre natură și om, la formarea conștiinței ecologice și la modificarea atitudinii față de natură.[9]

Omul modern trebuie să aibă înțelepciune în fața alegerilor sale, pentru a nu fi victima operelor mâinilor lui.

Maria-Corina Bronț,
Facultatea de Arte,
Universitatea din Oradea

Note:

[1] Pr. Dr. Dumitru Radu, *Îndrumări misionare*, Ed. I.B.M.B.O.R., București, 1986, p. 132

[2] Sfântul iohan Damaschin, *Izvorul Ortodoxiei*, trad. Dumitru Fecioru, Ed. I.B.M.B.O.R., București, 1943, p. 114

[3] Pr. Dr. Dumitru Radu, op. cit., p. 132

[4] ibidem, p. 133

[5] ibidem, p. 134

[6] www.welegarden.com

[7] www.shoong.com

[8] www.crestinortodox.ro

[9] www.welegarden.com

ARTA - LABORATOR DE RESTRUCTURARE SOCIALĂ

Arta prin *trăirea* sa este o valoare. Ea reprezintă legătura dintre individ și societate; ea ne leagă de lumea perceptibilă, imaginea fiind o modalitate de manipulare și de reflectare a noului. Noutatea este cea care extinde această manipulare și precede un sistem de

reprezentare, care se infiltrează de multe ori involuntar în toate activitățile vieții cotidiene, și chiar în creierile și afectele noastre.

Noutatea aceasta este legată de apariția noilor tehnologii, cum ar fi arta video și arta pe computer - o adevărată revoluție virtuală, o lume în care spectatorul participă la actul creator, o lume bazată pe senzații sintetice.

Prin arta video și arta electronică, avem posibilitatea să ne relaționăm, să participăm, să primim și să transmitem informații concomitent. Astfel se creează un joc între cele două lumi (reală/artificială). Aceste noi tehnologii par să-i antreneze pe artiști pe calea unui imaterialism cât mai drastic. Virtualul a invadat lumea artei, în primul rând, în planul instalațiilor și apoi al imaginilor, în care vizitatorul se plimbă prin lumea sintezei și a personajelor făcute din lumini, umbre, sunete, din forme liniare și bine decupate.

Marcel Duchamp este cel care a construit o poartă de intrare și de ieșire. Această poartă fiind arta video. Pentru unii artiști, arta video reprezintă o cale pentru a „face un lucru cu totul nou”, afirmă Joseph Beuys, preocupat de abordarea omului din punct de vedere fizic și mental.

Un alt artist Acconci vede arta ca pe un instrument, care îi dă posibilitatea de a înțelege și transforma lumea în care trăim. El leagă arta de corpul uman, iar temele precum: sexualitate, identitate, statutul privitorului față de noile tehnologii, fac din camera și monitorul video un fel de organ indispensabil.

Mediul video este un mediu dinamic, fluid și ușor de manevrat. Le-a permis artiștilor să se descătușeze de academisme și cel mai important să intre în contact direct cu evenimentele actuale și cele mai trecătoare. Video este unealta

care a permis deschiderea acelei lumi închise a artelor tradiționale precum pictura, grafica și sculptura ducându-le mai departe, putând fi exploatate și din alte unghiuri (lărgirea orizontului).

Arta video este un model de percepere a societății în care ne naștem, trăim și murim. Chiar dacă termenul de video ne duce cu gândul la ceva mecanic, imaginile video prind viață, „devin un fel de personaje. S-ar putea spune oarecum că ele au un destin, au aventuri. *Peripețiile lor ne intrigă*”.[1]

Arta este o valoare, nu un obiect precum Venus din Milo sau Catedrala Notre-Dame, ci o modalitate de exprimare. Este o gândire artistică, iar creatorul se află la originile acesteia. Arta ajunge un mod de „*gratuitate esențială de a gândi lumea*”.[2] Și astfel sunt inserate în sfera fiecărui individ o doză de noutate. Vorbim aici de o artă contemporană, care metamorfozează tot ce atinge. O artă care se dezlipește de istoria artei ca să fie în concordanță cu realitatea. Cu alte cuvinte, arta contemporană este o artă tensionată, plasată între privat și public, care reprezintă un autentic „laborator de restructurare socială”.[3]

Lucrarea scoate la lumină rolul pe care artistul îl posedă în societatea în care trăiește, folosindu-se de noile tehnologii. Modul în care a reușit să se relaționeze la individ prin lumea imaginilor, utilizând forme cât mai dinamice, forme cât mai apropiate de mediul înconjurător, cărora le-a dat o nouă *identitate*. Ele acum asigură legătura între lumea reală și acea lume virtuală născută din dorința artistului de a surprinde o altă latură, cu totul diferită a lumii în care trăim și cu care interacționăm în fiecare zi.

Titlul lucrării fiind o metaforă cu privire la statutul artei în societatea contemporană și implicația ei ca

instrument de comunicare și cunoaștere, cu alte cuvinte, aducerea în sfera vizualului a ceva actual folosind noile tehnologii.

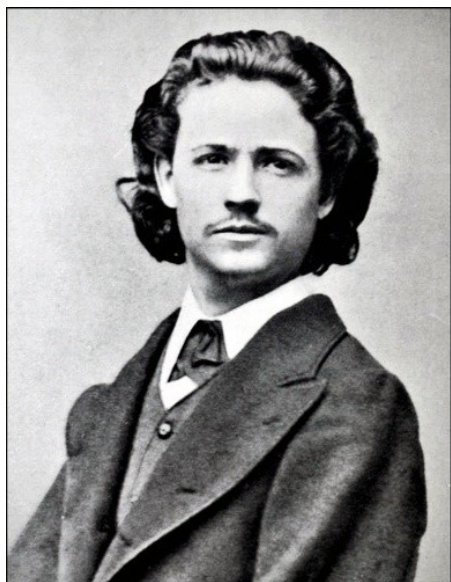
*Cristina-Florina Costolaș,
Facultatea de Arte Vizuale,
Specializarea: Pictură și Multimedia
Universitatea din Oradea*

[1] Jean-Paul Fargier, apud Florence de Méredieu, „*Arta și noile tehnologii, Arta video, Arta numerică*”, Ed. Enciclopedia Rao, București, 2005, p. 88

[2] Ibidem, p. 110

[3] Jean-Jacques Gleizal, „*Arta și politicul*”, Ed. Meridiane, București, 1999, p. 31

NICOLAE GRIGORESCU

Când vine vorba de reprezentanți în pictură românească, cu siguranță, Nicolae Grigorescu și faimosul său „*Car cu boi*” este primul care apare în minte. Născut la 15 mai 1938, în satul Pitaru, județul Dâmbovița este considerat unul din fondatorii picturii române moderne

alături de Ion Andreescu și Ștefan Luchian. El reușește în primele decenii ale sec. XX să devină un model pentru tinerii români care căutau să se identifice și să aducă spiritualitate picturii românești.

Este născut al șaselea copil al lui Ion și al Ruxandrei Grigorescu. Ca și copil, va avea o copilărie dificilă pentru că la vârsta de doar 5 ani îi moare tatăl, iar mama este nevoită să se mute cu cei 7 copii în mahalaua Cărămidarilor în casa unei mătușe. La o vârstă fragedă, își începe ucenicia în atelierul lui pictorului de icoane Anton Chladek. Valorificând la maxim scurta ucenicie, la vârsta de 12 ani picta icoane pe care mai apoi le vindea la târg „*ca orice negustor*”. În anii următori, începe să realizeze icoane pentru biserica din Băicoi și mănăstirea Zamfira din județul Prahova.

În anul 1956, la doar 18 ani, realizează compoziția istorică, „*Mihai scăpând stindardul*” lucrare pe care o prezintă domnitorului Barbu Știrbei, împreună cu o petiție prin care solicită un ajutor financiar pentru studii, însă nu primește ajutorul. Mai târziu însă, după intervenția lui Mihail Kogălniceanu care îi apreciază calitatea picturii pe care a remarcat-o pentru prima dată la Agapia, îi dă ajutorul financiar pentru studii în străinătate și Grigorescu ia drumul Parisului în anul 1861. O dată ajuns la Paris, reușește să intre la școala de Belle-Arte frecventând atelierul lui Sebastien Cornu, unde este coleg cu Auguste Renoir. Părăsește curând acest atelier, renunțând cu bună știință la avantajele imediate ce le promitea acest atelier, a ales calea libertății de creație și, fiind atras de concepțiile artistice ale Școlii de la Barbizon, unde se și stabilește. Asimilează aici experiența unor artiști ca Jean-Francois Millet, Jean-Baptiste-Camille Corot, Gustave Courbet și

Theodore Rousseau. Fără să se îndatoreze în mod excepțional nici unuia dintre marii artiști francezi cu care a intrat în contact, asimilând de la fiecare doar ceea ce se potrivea concepțiilor și temperamentului său, Grigorescu reușește să ajungă la o viziune proprie. În cadrul “Expoziției Universale” de la Paris din anul 1867 participă cu 7 lucrări. Revine ulterior de câteva ori în țară și începând cu 1870, participă la Expozițiile artiștilor în viață și la cele organizate de “Societatea Amicilor Belle-Arte”.

Între 1873-1874 face călătorii de studii în Italia, Grecia și Austria. În anul 1877, cu prilejul războiului de independență este chemat în calitate de pictor de front, realizând la fața locului luptele de la Grivița și Rahova, desene și schițe care mai apoi vor sta la baza unor compoziții. Între 1879 – 1890 lucrează îndeosebi în Franța, fie în Bretania la Vitre. Revenit în țară, deschide mai multe expoziții personale la Ateneul Român între 1891 – 1904. Din 1890, se stabilește la Câmpina și se dedică în totalitate subiectelor rustice pictând într-o variație nesfârșită a motivului care cu boi pe drumuri prăfuite de țară și chipuri de țărânci și alte numeroase peisaje cu specific românesc. În anul 1899, este numit membru de onoare al Academiei Române fiind primul artist plastic căreia i se face această onoare.

Nicolae Grigorescu se stinge din viață la 21 iulie 1907 la Câmpina. În atelier, pe șevalet, se afla ultima sa lucrare, neterminată, *Întoarcerea de la bălci*.

Fără să facă școală în adevăratul sens al cuvântului, *Nicolae Grigorescu* reușește prin exemplul și mai ales prin succesele sale să determine pe mulți pictori, chiar dintre cei formați în spiritul academismului, să abordeze de pe o poziție apropiată de a sa teme luate din realitatea obișnuită, în special peisaje.

“Una din cele mai mari și mai curate glorii ale patriei și neamului, un mare erou modest al artei, un uriaș lucrător, un întim al naturii cu care vorbea de-a dreptul, fără învățător și tălmăci, cu suflet românesc de o energie și lumină geniale, au dispărut. Marele Grigorescu nu mai este. Și-ți pare în împrejurări de acestea ca cum o mână pizmașă s-ar repezi asupra mantiei de glorie și onoare a țării tale și ar smulge, pentru a nu-l mai da niciodată înapoi, unul din cele mai curate mărgăritare ce o împodobeau.” – Nicolae Iorga

*Claudiu Tamaș
Facultatea de Istorie, Relații
Internaționale, Științe Politice și Științele
Comunicării, Universitatea din Oradea*

Bibliografie:

1. George Oprescu și Remus Niclescu, *Nicolae Grigorescu, anii de ucenicie*, 1956, București.
2. Vasile Varga, *Nicolae Grigorescu*, 1973, București.

POEZII

Cuvântul mamă

Cuvântul mamă-n sine, e cel mai frumos.
Când îl rostesc, văd chipul, acela duios,
Ce blând și bun spre mine, cu dragoste
privește
Și-aleargă ca furnica, muncind, pentru-a
mă crește.

Văd brațele acelea, care m-au legănat
Și buzele cu care, povești mi-a depănat.
Simt sufletul ei mare, și-atâta de milos
Și grija de-a mă crește, cuminte și
frumos.

A fi mamă

Ce poate-n lumea asta să fie mai frumos
Decât să-ți vezi copiii, crescând mari și
frumoși,

Să-i vezi crescând cumiști și drăgălași
sub soare,
Și-atuncea să te-ntrebi, ești fericită oare?

Când gâtu-ți înconjoară, mânuțe de copil
Și-i vezi zâmbind prin soare, ca mieii în
april,

Cu râsetul lor dulce și primul gângurit,
Având părul în bucle, pe spate aurit.

Atunci te simți o mamă cu visul împlinit,
Cu-n țel în astă viață, pe care l-ai dorit,
Și cu dragoste multă, îi strângi la pieptul
tău,

Gândindu-te: O Doamne! Ferește-mi-i de
rău.

Liana Bront

A FI PLĂCUT CELOR DIN JUR

Conversația

În sine, conversația, la locul de muncă și la timpul potrivit, punând munca pe prim plan, este forma cea mai uzuală de contact social. Dar și ea este tributară unor reguli pentru ca buna-cuviință să fie respectată. Să facem însă o distincție clară între *conversație* și *discuție*.

Conversația nu este altceva decât mijlocul de contact verbal al celor care se găsesc împreună. Nu are alt scop decât să permită să *spună ceva*. Subiectul poate fi oricare atât timp cât nu este imoral, nu jignește pe nimeni – prezent sau absent – și este pe înțelesul tuturor celor de față. Ea trebuie să fie ușoară, fără consecințe, ducând la o bună cunoaștere și înțelegere a celor care se găsesc pentru scurt timp

împreună. Dacă o parte din cei prezenți au o specialitate comună, nu trebuie să se lase atrași spre un subiect comun numai lor, izolându-se astfel de ceilalți și lăsându-i să asculte fără să înțeleagă. Specialistul trebuie să fie foarte atent ca spicuirile sale să nu devină *o conferință*. În prezența copiilor se impune o deosebită grijă în alegerea subiectelor și în formularea celor spuse.

Discuția este, în sensul ei ideal, contactul verbal dintre două sau mai multe persoane, cu scopul de a ajunge la un punct de vedere eventual comun asupra unui subiect dat și bine definit.

Și acum, câteva îndemnuri care, odată respectate, vă pot face interlocutori agreabili:

✓ Se vorbește scurt, clar și precis; pălăvrăgeala dovedește sărăcie intelectuală și slabă preocupare pentru *ținută* (în sens de persoană politicoasă).

✓ Bârfa este în afara oricărei politeți și nu trebuie acceptată nicăieri, nicidecum și cu privire la nimeni.

✓ Participă la discuție doar dacă este necesar.

✓ Nu este obligatoriu să știi tot; învață și să ascuți.

✓ E nepoliticos ca fiind în grup, în timpul unei conversații, să angajezi o discuție aparte.

✓ Nu faceți paradă de cunoștințe și, mai ales, nu apelați la citate și la nume cu autoritate care să vă dea o *acoperire*; a încerca să atragi atenția, să epatezi prin cultură constituie aproape o impolitețe.

✓ Încercați să fiți personal și sprijiniți-vă mai ales pe o logică proprie.

✓ Două moduri de a fi sigur nepoliticos: a accepta tot ce ți se spune în pofida faptului că poți avea, sub anumite aspecte, o altă opinie sau a te opune în orice condiții, vehement sau fără argumente.

✓ Este nepermis să faci glume pe seama infirmității sau *slăbiciunilor* vreunuia din cei prezenți.

✓ Atenție la ținută în timpul conversației! Poziția capului, gesturile, nu e nevoie să agiți mâinile.

✓ Nu se fac semne de la un grup la altul.

✓ Se râde totdeauna cu decență; este însă absolut greșit să vă acoperiți gura cu mâna atunci când râdeți ceva mai tare: este un gest de falsă eleganță.

*Paul Țop
Universitatea din Oradea*

NOUA TEHNOLOGIE 3D – FĂRĂ OCHELARI

Introducere în 3D TV

Cu doar câțiva ani în urmă, nici nu ne puteam imagina vizionarea unui material 3D acasă. Faptul că nevoia crescută pentru acest tip de imagine a coincis cu creșterea puterii de calcul a procesoarelor moderne a dus automat la dezvoltarea accentuată în anul 2011 a unor televizoare 3D mai mari și mai bune. În același timp, internetul a ajuns să ofere o lățime de bandă suficient de mare pentru a putea emite flux video complex, așa încât genul acesta de transmisii vor da o altă definiție divertismentului și cunoașterii.

Nivelul impactului se poate măsura în numărul de unități vândute. În doar 9 luni de la lansare, s-au vândut în America de Nord 2 milioane. Având în vedere că la lansarea televizoarelor capabile de tehnologia HDMI, s-au vândut în 5 ani 500.000 de unități, putem trage singuri concluziile.

Rețeaua de televiziune ESPN a lansat prima transmisie sportivă în Iunie 2010 iar cel mai recent, 3Net a devenit canalul

cu transmisii 3D nonstop. Momentan nu există suficient conținut filmat în 3D, dar posibilitatea de transmisie și stocare devine din ce în ce mai accesibilă. Materialele actuale sunt în general *dvd-uri 3d* sau discuri *blu-ray*, dar multe rețele tv și-au anunțat interesul de a dezvolta acest segment, așa încât piața se anunță încurajatoare.

Ochelarii 3D

Pentru a putea distinge cele 2 imagini destinate fiecărui ochi avem nevoie de ochelari speciali. Tipurile principale de ochelari sunt: *anaglyph*, *polarizați* și *blocatori*.

Aceștia din urmă sunt cei mai buni, bazându-se pe principiul închiderii efective a lentilei pe perioada în care ochiul nu trebuie să vadă și redeschiderea acestuia în caz contrar, la intervale foarte mici de timp, în concordanță cu materialul video redat, care comandă acești ochelari. Din păcate sunt și cei mai scumpi, ajungând la aproximativ 100\$.

O problemă ar fi purtarea permanentă a ochelarilor, apoi nevoia unei surse, cel puțin în viitorul apropiat, cum ar fi un player blu-ray. Vestea bună este că acestea tind să se ieftinească. Alta, lipsa materialului 3D, cel puțin deocamdată. Toate înseamnă, printre altele, bani. Aproximativ 700\$ un televizor cu diagonala de 50 inch, 100\$ o pereche de ochelari, dar este de așteptat să-ți iei cel

puțin 4, pentru oaspeți, 200\$ un player *blu-ray*. O altă problemă o reprezintă spațiul. Aceste televizoare sunt preferabile la diagonale cât mai mari și în încăperi întunecoase. Nu în ultimul rând, contează poziția, unghiul de vizibilitate. Dacă ieși în afara unghiului de 40 de grade, experiența 3D scade considerabil. Alte probleme sunt legate de contrast și luminozitate.

Alternativa

În Octombrie 2010, *Toshiba* a anunțat lansarea primului model de televizor 3D fără ochelari – vândut doar în Japonia, în modele de 12-20 inch. Este prima dovadă că telvizoarele 3D fără ochelari sunt viabile tehnic și comercial.

După cum știți, acestea sunt primele zile pentru televizoare 3D fără ochelari. Capacitatea lor de a transmite imagini 3D este impresionantă, modelele de azi fiind primele care deschid era televizoarelor 3D fără ochelari. Dar ele sunt și foarte scumpe, prețul pornind de la 1400\$ pentru o rezoluție de doar 466x350 pixeli. Modelul de 20 de inch pornește de la 2900\$.

În afară de preț, o altă problemă constă în poziția apropiată pe care utilizatorul trebuie să o respecte pentru a se bucura de efectele speciale, într-un unghi de maxim 40 grade. Poziția spectatorului este marcată în cazul *Toshiba* pe un covor special, pentru o experiență optimă.

Modele 3D mobile, o alternativă?

Având în vedere intrarea pe piață a modelelor Nintendo 3D pentru consolele de jocuri, e garantat succesul pe anul curent al ecranelor de dimensiuni reduse cu tehnologie 3D. Eficiența ecranelor de dimensiuni reduse a fost deja dovedită. Astfel, Nintendo a discutat posibilitatea preluării unor filme precum „Cum să-ți

antrenezi dragonul” cu *Studiourile Hollywood*. În același timp, LG anunță lansarea telefonului cu ecran de 4,3” la o rezoluție de 480x900 pixeli care beneficiază de tehnologia 3D fără ochelari.

Când se va trece la producția în masă a televizoarelor 3D fără ochelari? Deși este greu de răspuns cu exactitate la această întrebare, anul 2013 va fi unul cu mari schimbări pe acest segment. Atât *Toshiba* cât și *Sony* au anunțat lansarea unor modele noi. Precedentele, create de marii jucători de pe piața electronicelor sunt încurajatoare, tendința fiind întreținută și de nevoia stringentă de a scăpa de purtatul incomod al ochelarilor.

*Prof. Radu Németh
Colegiul Tehnic „Constantin
Brâncuși”, Oradea*

BODIES –EXPOZITIA

În perioada 22 martie – 30 iunie 2013, la Muzeul Național de Istorie Naturală "Grigore Antipa" din București, are loc expoziția „The Human Body”.

Înainte chiar ca expoziția să se fi deschis am putut să citesc mai multe articole publicate în diferite ziare și reviste, și, spre marea mea surprindere, majoritatea condamnav existența acestora.

În România anului 2013 lumea încă nu poate să accepte o astfel de expoziție care nu face altceva decât să le prezinte structura, morfologia și anatomia propriului lor corp.

Mulți condamnav expoziția de acum chiar dacă aceasta i-ar putea ajuta pe viitorii lor doctori, actuali studenți la medicină, să înțeleagă mai bine organismul cu care ei vor lucra și îl vor trata mai departe. Mulți au condamnat de

asemenea și oamenii de știință ai trecutului care făceau disecții pe cadavre pentru a ușura procesul de cunoaștere și învățare. Acești oameni poate că doar acum fac legătura între ceea ce au învățat în școala generală și în liceu, și doar acum pot să-și perceapă corpul în adevăratul sens al cuvântului. Toți cei care au condamnat practicile trecutului și acum condamnă o simplă expoziție a corpului uman, ar trebui ca în primul rând să își condamne propriul medic la care se duc să ceară chiar și un simplu tratament pentru răceală, pentru că acesta a ajuns medic tocmai pe baza acestor metode de învățare.

În al doilea rând, pentru părinții care se tem de consecințele pe care această expoziție o poate avea asupra psihicului copiilor lor, răspunsul este și mai simplu: să nu îi ducă. De asemenea, într-o scrisoare deschisă adresată directorului Muzeului Antipa, Larisa Iftime spune că „Spectacolul nu poate fi decât o bătaie de joc față de misterul incomprehensibil al morții. Acest tip de expoziție nu poate decât să corupă oamenii, să le hrănească

sufletele cu cruzime diabolică, cu indiferență față de suferința altora și față de agresivitate”. Oamenii care nu au aceste „nevoi” pot să nu meargă și astfel să nu plătească biletul de intrare la expoziție.

După cum spun organizatorii, expoziția „The Human Body” își propune să schimbe modul în care vizitatorii percep corpul uman, oferind șansa de a-și privi organismul prin ochii unui chirurg și de a „experimenta” o incursiune vizuală în interiorul său.

Nu în ultimul rând, scopul expunerii este și acela de a-i determina pe vizitatori să-și respecte și să-și îngrijească organismul, acordând atenție felului în care aleg să trăiască. Eu zic că merită să îi acordăm măcar o șansă înainte să decidem că nu are ce căuta într-un muzeu care prezintă natura.

*Adina Pop,
Facultatea de Științe,
Universitatea din Oradea*

ȘTIATI CĂ?

- ♦ În Arabia Saudită există cabine telefonice care funcționează pe bază de energie solară.
- ♦ Fulgerul se deplasează de la nor spre suprafața terestră și înapoi urmând aproape același traseu. Însă descărcarea este atât de rapidă, încât ochiul uman poate percepe deplasarea doar într-un singur sens.
- ♦ Cea mai grea piatră de grindină înregistrată vreodată a căzut în Bangladesh în 1986. Bucata de gheață cântărea 1,02 kg.
- ♦ Conform cercetărilor arheologice, tradiția mărtişorului datează de acum aproximativ 8000 de ani.

◆ În munții White Mountains din California, trăiește cel mai bătrân copac de pe planetă, un pin în vârstă de 5063 de ani.

◆ O persoană obișnuită poate percepe 10 milioane de culori diferite.

◆ Șoimul călător își poate vedea prada de la 8km depărtare.

◆ Fiecare dintre noi merge, în medie, câte 25.000km pe durata întregii vieți.

◆ În Noua Guinee se vorbesc aproximativ 1000 de limbi diferite, aproape o șesime din totalul de limbi vorbite din lume.

MAREA PIRAMIDA DE LA GIZEH/GIZA

Nu se poate vorbi despre istoria Egiptului antic fără a menționa despre vechile piramide de la Gizeh. În total, complexul conține 3 piramide împreună cu impresionantul sfinx din piatră despre care se crede că l-ar reprezenta pe faraonul Khafra.

Ceea ce este impresionant în legătură cu aceste clădiri monumentale este faptul că ele au fost construite în jurul anului 2.500 î.e.n de către faraonul Keops din dinastia a IV-a pentru a-i servi drept mormânt, și a-i asigura un loc de cinste în lumea de dincolo.

Din cauza duratei și muncii imense care trebuia depusă într-o astfel de construcție, fiecare faraon egiptean care urca pe tron ordona construirea unei piramide, pentru a fi completată în timpul vieții lui deși acest lucru nu se întâmpla întotdeauna, deoarece pur și simplu dura prea mult timp până o astfel de piramidă era construită.

Au existat cazuri în care faraonii au murit fără a mai apuca să își vadă mormântul construit. În legătură cu marea piramidă de la Gizeh, nu există date care să dovedească exact modul în

care a fost construită.

Donald Redford, profesor cu studii în istoria Egiptului antic susține că pentru construirea lor ar fi fost necesari peste 25,000 de muncitori și nu mai puțin de 23 de ani de muncă asiduă.

Părintele istoriei, Herodot susține că ar fi muncit 100,000 de oameni și construcția ei ar fi durat 20 de ani. La momentul terminării marea piramidă avea 145 de metri înălțime, dar în

decursul timpului și-a mai pierdut din vârf 9 metri, acest lucru făcând-o cea mai înaltă clădire din lume până în momentul construirii turnului Eiffel.

Ceea ce este și mai fascinant este faptul că fiecare latură este îndreptată cu un calcul fără greș spre cele 4 puncte cardinale. S-au folosit în total peste 2,500,000 de blocuri de piatră pentru construcția acesteia, un lucru care le-ar da bătaie de cap și inginerilor din ziua de azi.

Așadar cum a reușit o civilizație în anul 2,500 î.e.n să construiască un asemenea monument? În timp ce în Europa abia începeau să fie descoperite și prelucrate obiecte din cupru, bronz sau alte aliaje, în Egipt să fie construite clădiri monument de asemenea magnitudini?

Din cauza megalitilor atât de grei din piatră din care unii cântăreau până la 2 tone fiecare iar în camera mortuară există megaliti din piatră care au până și 80 de tone, cum se poate explica faptul că o civilizație dintr-o eră pe care noi am considera-o primitivă au reușit acest lucru?

Un calcul matematic arată faptul că muncitorii lucrând 8 ore pe zi au adăugat în medie 43,2 blocuri pe oră, ceea ce înseamnă o piatră de peste 2 tone pe minut. Una din teoriile emise de arheologi e aceea că: pe măsură ce piramida se înalța, în jurul ei era amplasată o rampă, pe care cu ajutorul unor sănii de lemn urcau blocurile de piatră. Se presupune că rampele erau în permanență udate și acoperite cu noroi pentru a facilita transportul pietrelor.

O altă chestiune care pune semne de întrebare e următoarea: cum se explică aducerea unor megaliti atât de grei de la sute de km distanță ? S-a arătat ca au existat megaliti aduși din alte zone ale Egiptului și plasați în piramidă.

Răspunsul este fluviul Nil. Singurul mod în care aceștia puteau fi transportați era pe Nil în plute de lemn, iar apoi erau trase cu pârghii până la locul de construcție care se afla în orașul antic Memphis, astăzi parte integrantă a capitalei Cairo.

Fiecare bloc de piatră trebuia tăiat la dimensiuni exacte și forme precise; nu se știe cum s-a reușit acest lucru. O teorie spune că erau date găuri mici la intervale regulate în stancă în care mai apoi erau plasate bucăți de lemn, peste care era turnată ulterior apă, acest lucru făcând lemnul să se umfle până în punctul în care acestea dislocau piatra.

Un popor în urmă cu peste 4,000 de ani au reușit să creeze imposibilul. Este într-adevăr admirabil ceea ce egiptenii antici au reușit să creeze cu instrumente rudimentare, într-o țară în care relieful și clima nu le puneau la dispoziție toate instrumentele necesare construcției cum ar fi lemnul, care lipsește aproape cu desăvârșire din Egipt.

O țară a pietrei și a întinderilor vaste de nisip, nu i-a descurajat pe locuitorii acesteia să creeze ceva atât de extraordinar și măreț, o adevărată capodoperă arhitecturală care a uimit secole de-a rândul și care fără doar și poate va uimi încă multă vreme de-acum încolo generațiile viitoare.

*Claudiu Tamaș
Facultatea de Istorie, Relații
Internaționale, Științe Politice și Științele
Comunicării, Universitatea din Oradea*

Bibliografie:

1. *Istoria Egiptului*, de la origini până în zilele noastre, Bernard Lugan, 2005, Editura Lucman, București.
2. *Civilizația Egiptului*, Daniel Constantin, 1976, Editura Sport-turism, București.
3. *Istoria Egiptului Antic*, Arthur Weigall, Editura Artermis, 2003, București

TOTUL DESPRE VITAMINA C

Vitamina C este cunoscută sub numele de acid ascorbic. Este o substanță solubilă în apă.

Rolul Vitaminei C în organism

Acidul ascorbic ajută la vindecarea rănilor, poate preveni deteriorarea celulelor, ajută la păstrarea sănătoasă a gingiilor și a dinților și consolidează sistemul imunitar. De asemenea, ajută organismul să absoarbă fier.

Cercetările recente au indicat faptul că vitamina C poate fi asociată cu întârzierea înaintării în vârstă și previne bolile prin distrugerea moleculelor de radicali liberi, care sunt asociate cu înaintarea în vârstă și deteriorarea celulelor. Totodată, este responsabilă pentru transmiterea și copierea informațiilor genetice în fiecare celulă. Ajută la digestie și folosește grăsimi, carbohidrați și câteva proteine pentru a crea energie.

Vitamina C formează neurotransmițătorii din creier, cum ar fi serotonina, care contribuie la reglementarea stării de spirit, a somnului și a poftei de mâncare.

Necesarul de Vitamina C

- ◆ Doza recomandată zilnică pentru adulți este de cel puțin 60 de miligrame pe zi.
- ◆ Este recomandat ca fumătorii să consume mai multă Vitamina C, cel puțin 110 – 125 miligrame pe zi, deoarece fumatul interferează cu capacitatea organismului de a utiliza și reține vitamine.

Surse de Vitamina C

Principalele surse de vitamina C sunt legumele și fructele:

- ◆ Sucuri de citrice și fructe
- ◆ Roșii
- ◆ Fructe de pădure

- ◆ Ardei verde și roșu
- ◆ Broccoli, varză, varză de Bruxelles
- ◆ Spanac
- ◆ Kiwi
- ◆ Căpșuni
- ◆ Pepene roșu

Câteva sfaturi pentru a mânca fructe și legume cu un aport ridicat de Vitamina C:

- ◆ Întotdeauna alegeți fructe și legume proaspete sau congelate, în defavoarea produselor conservate.
- ◆ Gătiți legumele doar pentru o perioadă scurtă de timp, într-o cantitate mică de apă.
- ◆ Mâncați legume și fructe crude.
- ◆ Mâncați legumele și fructele la scurt timp după ce acestea au fost curățate sau tăiate. Acestea se veștejesc mai repede decât în stare întreagă.
- ◆ Păstrați fructele și legumele la frigider, și încercați să le consumați cât timp acestea sunt în stare proaspătă.

Deficiența de Vitamina C

Deficitul de Vitamina C poate duce la:

- gingii inflamate
- rezistența redusă la răceli și infecții
- probleme de piele
- vindecarea lentă a rănilor
- tulburări de stomac

Surplusul de Vitamina C

Se consideră surplus de Vitamina C în organism un consum mai mare de 2.000 miligrame/zi. Principalele semne ale existenței unui surplus de Vitamina C în organism, sunt:

- fața roșie
- dureri de cap
- urinări dese
- diaree ușoară
- greață și vărsături

Sursa: <http://www.gradina.ro>

ÎNȚELEPCIUNEA ÎNȚELEPTILOR

- Nimic nu costă mai mult ca neștiința. (legea lui Misiil)
- Înțelepciunea nici nu se împrumută, nici nu se cumpără; și dacă ar fi de vânzare, n-ar găsi cumpărători. Nebunia, în schimb, se cumpără zilnic. (Seneca)
- Un prost care nu spune nimic, nu se deosebește cu nimic de un savant care tace. (Moliere)
- Înțelepciunea știe să vorbească și să tacă la timp. Înfrânarea e semn de înțelepciune. Cel mai înțelept dintre înțelepți este lipsit de răutate. Înțelepciunea este smerenie, înțelepciunea este pacea cu aproapele. (Sfânta Mare Muceniță Ecaterina)
- Minte ascuțită fără o înnobilită iubire a inimii este un pumnal în mâna ucigașului. Autor necunoscut
- Căci toate sunt cu rost și pline de taină și ținesc mântuirea oamenilor, al cărei început și sfârșit este înțelepciunea, care începe prin a produce temerea și sfârșește prin a naște iubirea, mai bine-zis ea însăși ni se face, de dragul nostru, la început temere, ca să oprească de la păcat pe cel îndrăgostit de ea, și la sfârșit iubire, ca să umple de bucurie spirituală pe cei care au dat totul pentru a se împărtăși de ea. (Sfântul Maxim Mărturisitorul)
- Fiți înțelepți ca șerpii și blânzi ca porumbeii. (Matei 10, 16)

Adrian Ferteș,
Facultatea de Teologie Ortodoxă
„Episcop Dr. Vasile Coman”,
Universitatea din Oradea

PASTORAȚIA BOLNAVILOR PSIHIC

Una din marile provocări cu care se confruntă preotul în pastorația sa în secolul XXI o reprezintă pastorația bolnavilor psihic. Numărul bolnavilor psihic, din nefericire, este în creștere cu fiecare an ce trece.

„Dacă preotul dorește să înțeleagă în detaliu credinciosul, în general, și cele specifice unei crize psihice (reacțiile stranii, comportamentul aparent nejustificat, fanteziile, angoasa, agresivitatea etc.) este necesar să cunoască cel puțin în mare care sunt acțiunile și reacțiile care caracterizează anumite «modele (tipuri) de personalitate»”[1]

1. Tipul schizoid de personalitate

Persoanele de tip schizoid sunt de obicei singuratic. În general acestea:

- nu sunt lider de grup;
- pot să pară plictisitoare sau să fie indiferente pentru cei din jur;
- pun preț pe independență și singurătate;
- aleg, în majoritatea cazurilor, activități ce nu implică interacțiunea cu cei din jur.

Principala datorie a preotului care intră în contact cu o persoană de tip schizoid, va fi aceea de a stabili un contact real cu această persoană, fără să fie descurajat de rezervele acesteia. Preotul trebuie să fie capabil să o asculte și să o determine să se deschidă față de el. Cu cât schizoidul va fi capabil să se implice mai mult în a interacționa cu preotul, cu atât se va elibera mai mult, deschizându-se atât față de păstorul

duhovnicesc care îl are înaintea, cât mai ales față de Dumnezeu.

2. Tipul deprimant de personalitate

Persoanele de tip deprimant caută să mențină totul, pe cât posibil, în situația lor actuală. Aceste persoane se tem de orice schimbare, de orice este nou. Astfel de persoane țin foarte mult la tradițiile din familie, sunt incapabile să accepte că totul este trecător, au înclinații spre avarii, tind spre perfecționism.

Având înaintea o astfel de persoană, preotul trebuie să o ajute să se detașeze de supereul său, chiar dacă acesta ar manifesta un blocaj scrupulos în privința respectării anumitor practici religioase. Reușind acest lucru, persoana coercitivă se va elibera din sfera ei în care era captivă, de sentimentele pe care le avea înaintea, ajungând să se liniștească, să se bucure de viață, chiar dacă acest lucru ar implica uneori și unele greșeli.

3. Tipul isteric de personalitate

„Personalitatea isterică se caracterizează printr-o labilitate, imaturitate și superficialitate a afectivității, printr-o dependență continuă față de anturaj, printr-o mare sugestibilitate, imaturitate sexuală, prin adoptarea unor atitudini teatrale. Sub acțiunea factorilor traumatizanți de mediu se pot dezvolta simptome isterice. Personalitatea structurată isteric poartă marca neautenticității, a unui continuu teatralism, individul astfel structurat fiind de-a lungul întregii sale vieți un actor ce interpretează roluri multiple, de victimă sau cuceritor, dorind să obțină

compasiune sau admirație, ținând ca orice actor, ca întregul <public> să fie acaparat de jocul său, ca el să devină centrul atenției, întreaga sa viață constituindu-se dintr-o cameleonică schimbare de roluri, în funcție de situație, de anturaj.”[2]

Preotul având de a face cu o persoană de tip isteric trebuie să aibă de grijă să nu se lase târât, fără ca el să-și dea seama, în jocul comportamental al istericului. Fiind o persoană **cameleonică**, preotul trebuie să manifeste o atenție sporită atunci când are de asistat pastoral o astfel de persoană.

Având de asistat pastoral o persoană de tip isteric, preotul trebuie să o determine pe aceasta să aibă o viziune realistă asupra problemelor pe care le are, fără ca ea să se lase copleșită de ele. Preotul trebuie să-l încurajeze mereu pe isteric pentru a reuși să-l motiveze în atingerea unor obiective concrete.

„Este neaparată nevoie să spunem că bolile psihice sunt doar un caz particular de vătămare a firii omenești. Din vremea strămoșilor Adam și Eva ea a fost vătămată de păcat. Ca atare, omul ce suferă de o boală psihică nu este nici cel mai bun, nici cel mai rău dintre noi. El își poartă crucea”[3]

Mihai Cionca,
Facultatea de Teologie Ortodoxă
„Episcop Dr. Vasile Coman”,
Universitatea din Oradea

Bibliografie:

- [1] Pr. Conf. Univ. Dr. Teofil Tia, „Derapaje psihice în lumea credinței- Tratatamentul pastoral al tulburărilor neuro-psihice”, Alba-Iulia, 2010, p.3
- [2]http://psycho.rvesb.ro/e107_plugins/content/content.php?content.22

OBSESIA PARACLISERULUI

Paracliserul, personajul din piesa omonimă a lui Marin Sorescu, este o metaforă a confruntării dintre individ și univers, dintre parte și întreg. Obsesia primordială e aceea a începutului absolut; umanul își revendică dreptul la reciprocitate în credința integrală. Divinitatea având totul, omului i-a mai rămas doar nostalgia și orgoliul unei virtuale revanșe.

Bizarul Paracliser, izolat benevol într-o catedrală uitată, îndeplinește o muncă măreață și inutilă: afumă pietrele goale pentru a le da patimă, vechime. În această acțiune, el pune multă credință și meticulozitate, vorbind în acest timp cu sfinții de pe pereți, într-un limbaj ce amestecă în mod curent planurile, vârstele, situațiile. Paracliserul este eroul unei iluzii trăite cât se poate de realist, lumesc. Crede în misiunea pe care și-a asumat-o și o duce până la capăt prin sacrificiu. Când ultima lumânare se stinge, el își aprinde veșmintele pentru a înnegri fâșia de zid care a mai rămas. Paracliserul a devenit un rug, timpul s-a mistuit la focul credinței lui și ultima replică arată un spirit împăcat: „O să-l las să ardă... Până la capăt... Așa, de suflutul meu... Așa... De suflutul...meu.”

Omul obsedat de o experiență transcendentă a lucrurilor și-a ales o muncă, o cale de ispășire dificilă, pentru a istovi o dorință aprigă de creație. Paracliserul se supune de bunăvoie unei torturi subtile, „există”, spune el, „o voluptate a epuizării. Ce extraordinar trebuie să se simtă lămâia bine stoarsă.” A afuma pietrele unei catedrale înseamnă

a-i da istorie, o tradiție, a pune în spatele unui obiect simbolic -catedrala- o vechime care să întărească ideea de durată și de durabilitate. Obsesia personajului este că suntem oamenii unei singure generații, și că biserica în care s-a închis este, în raport cu altele, prea nouă și deja abandonată, ignorată. Grija lui de a întări istoria, vechimea edificiului, capătă în acest caz o semnificație de ordin general.

Soluția pe care piesa o propune în conflictul om-existență este spiritualistă. Omul vrea să termine o ctitorie pornind de jos în sus, urcând treaptă cu treaptă. Sunt în piesă elemente ce sugerează direcția acestei eliberări spirituale. Încă de la început suntem avertizați că flacăra lumânării și-a găsit „adevăratul ei drum, în sus”. Paznicul începe să strice schela, în timp ce Paracliserul se afla sus, aproape de scopul operei lui. Se face astfel trimitere la mitul despre Meșterul Manole și la creația care impune o ispășire, o implicare totală și o experiență irepetabilă. Ca și Iona, Paracliserul descoperă o față a „muntelui de sare”, cea marcată de chinurile sisifice ale urcușului.

Paracliserul cunoaște lumina în sensul figurat al revelației, al străfulgerării, dar și la propriu, iluminarea propriului trup care arde. În afumarea pereților catedralei personajul își află misiunea vitală, înnegrirea se relevă a fi adevărul. Paracliserul își învață existența, universul. Afumând pereții catedralei, năzuiește a găsi, sus, pe cel căruia credea că trebuie să-i închine efortul său suprem. Un joc cu lumânările sugerează imaginea unui cosmos în care o mare pârghie este acționată de forțe invers proporționale cu propria-i forță. Cineva trebuie să se afle acolo sus pentru că altfel munca sa ar fi ca un țipăt în gol, neauzit. Implorând apariția lui

Dumnezeu, Paracliserul, la lumina lumânărilor, se va vedea pe sine ca demiurg al ctitoriei. Conștient, voluntar, va fi ispitit să dea un sens ctitoriei sale. În final însă, personajul realizează absurdul vieții sale sacrificate și jertfa sa devine singura posibilitate de salvare a propriei ființe, și în același timp, de a asigura durabilitatea ctitoriei.

Prof. Cristina Băran

PAN/VICTORIA

În numărul precedent al revistei *Principii* am ales să vorbesc în câteva cuvinte despre opera lui Hamsun, *Foamea*. De această dată am să spun câteva cuvinte despre o operă la fel de importantă din bibliografia hamsuniană, și anume cele 2 povestiri care împreună încorporează cartea *Pan/Victoria*.

Această carte a fost lansată în anul 1894, și a făcut o puternică impresie asupra contemporanilor săi, la fel cum făcuse romanul *Foamea* cu 4 ani înainte. În această carte, Hamsun alege să nu mai spună destinul mizerabil și trist al lui *Andreas Tangen*, ci destinul locotententului *Thomas Glahn* un personaj destul de neînțeles, un erou hamsunian tipic, care alege să trăiască la marginea societății, neînțelegându-i prea bine nici morala nici țelul. Personajele acestei cărți alcătuiesc o pleiadă de singuratici, care trăiesc în mijlocul naturii repudiind societatea, romantici incurabili, ale căror năzuințe sunt legate în mod cert de cultul pentru natură și femeie.

În prima parte a cărții, povestirea *Pan* arată destinul locotententului *Glahn*, un vânător care duce o viață destul de liniștită și s-ar putea spune chiar boemă, asigurându-și traiul din viața de vânător,

asta până când în viața lui, încet, da sigur își face apariția sentimentul inconfundabil al dragostei.

În a doua parte, *Victoria*, care este mai degrabă un poem în proză, un poem dedicat în totalitate iubirii și cultului pentru femeie, arată povestea de dragoste imposibilă al lui Johannes, un fiu de morar și cea a Victoriei o tânără care face parte din societatea înaltă a sfârșitului de secol XIX. Va învinge oare dragostea?

Vă invit să citiți cartea ca să vă convingeți singuri. E o lectură ușoară și plăcută, numai potrivită pentru o după-amiază de duminică.

Claudiu Tamaș
Universitatea din Oradea

ANECDOTE

☺ Ion și Gheorghe la bar. Dintr-odată Ion îi trage lui Gheorghe o palmă. Acesta zice: - Ione, mă, tu ai glumit sau ai dat în serios?

-Am dat în serios.

- Mno, bine, mă, că mie nu îmi plac astfel de glume.

☺ Se întâlnesc doi conducători ai unor întreprinderi falimentare. Unul îi spune celuilalt:

- Îți închipui, de jumătate de an nu le dau salarii lucrătorilor, iar ei tot vin la serviciu.

- Ascultă, poate le pui și taxă la intrare...

☺ Autobuzul pleacă din stație și după el alerga o doamnă. Pasagerii îl roagă pe șofer să oprească și doamna se urcă bucuuroasă:

- Am reușit... Acum biletele la control, vă rog !

☺ - De ce te-ai înșurat?

- Pentru că nu-mi plăcea mâncarea gătită de mine.
- Și acum cum e?
- Acum îmi place..

☺ În timpul crizei economice:
Pesimistul:

- Mai rău de atât nu se poate.

Optimistul:

- Ba se poate !

☺ Ofertă promoțională:

- Dacă cumpărați un pantof, primiți unul gratis ! Cadou !

☺ Patronul unei companii discută cu un tânăr care caută de lucru:

- În primul rând, firma noastră este obsedată de curățenie, zice patronul. V-ați șters picioarele pe covoraș înainte de a intra aici?

- O, da! Bineînțeles...

- În al 2-lea rând, continuă patronul, cerem colaboratorilor noștri sinceritate.

Nu există nici un covoraș la intrare...

☺ Tratament

La o clinică de tratament pentru bătrâni, înainte de a se interna, bătrânii trebuiau să meargă la un medic care le dădea sfaturi în funcție de boală și... buzunar.

Intră primul bătrân și la capitolul alimentație doctorul îl întreabă:

- Ce pensie ai?

- 2500

- De la masă să nu-ți lipsească friptura, sticla cu vin și fructele tropicale.

Al doilea avea pensia 1000:

- De la masă să nu-ți lipsească legumele.

Al treilea cu pensia de 100:

-Tataie, aer, cât mai mult aer.

☺ Bunicul vânător povestește nepotului:

- Sus în munți am fost atacat de o haită de opt lupi!

- Bunicule, dar anul trecut când mi-ai povestit erau numai patru lupi!
- Anul trecut, dragă, erai prea mic pentru a afla adevarul!...

☺ La biroul de Resurse Umane:

- Ne pare rău, dar nu vă putem angaja, pentru că nu avem ce să vă dăm de lucru.

-Păi, asta nu ar fi atât de grav...

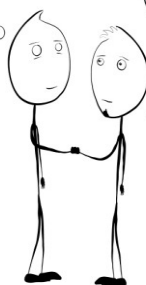
Studentie

SALUT
IXULICĂ, NU TE-AM
MAI VĂZUT DE UN
AN, CE FACI?

AM VENIT
ȘI EU LA EXAMEN

APROPRIU, CUM
ȚI ZICE LA
MATERIE?

Despre primul metanier se zice următoarele: un călugăr a dorit să împletească noduri pe o sfoară, spre a număra rugăciunile din canonul zilnic, însă încercările sale se dovedeau de prisos, căci diavolul nu înceta a desface nodurile făcute de acesta, drept pentru care, în cele din urmă, după multă rugăciune, un înger i-a aparut în vedenie și i-a arătat cum să le facă, în așa fel încât diavolul să nu le mai desfacă. Nodurile au fost făcute numai din cruci suprapuse.

Șiragul de metanii - metanierul - reprezintă o înșiruire de noduri, făcute de regulă din lână sau șnur, folosit pentru a

aduna mintea la rugăciune și pentru a o feri de împrăștierea gândului. Metaniile se folosesc în special când se rostește rugăciunea lui Iisus, anume: "Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul.".

Aceasta nu este însă singura rugăciune ce poate fi rostită astfel, ci orișicare alta, de regulă, toate rugăciunile scurte.

Dem Mihai Ovidiu

e-mail: dem_mihai_misu@yahoo.com

sau

<http://facebook.com/dem.mihai.misu>

Revista principii vă urează

a primăvară minunată!

ISSN 2285 – 0511